

SOCIALNI TRANSFERJI

Mesečno poročilo Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Služba za analize in razvoj

Št. 20, januar 2022

Uvod

To je mesečno poročilo MDDSZ o socialnih transferjih. Poročilo vsebuje informacije o dinamiki zneskov socialnih transferjev in števila upravičencev do njih. Omogoča mesečni pregled dinamike in obsega transferjev na podlagi istih meril oz. enotnega pristopa za vse transferje. Namen poročila je širšo javnost informirati o gibanjih socialnih transferjev, omogočiti njihovo redno spremljanje, oblikovanje politik ter tudi povečati preglednost in politično odgovornost, kar pomeni, da je mogoče spremembe politike jasno prepoznati v dinamiki plačanih transferjev ali v številu upravičencev.

S socialnimi transferji se gospodinjstvom in posameznikom dodelijo ugodnosti za njihovo razbremenitev zaradi določenih tveganj ali potreb (Priročnik ESSPROS)¹. Socialni transferji, razvrščeni po vrstah po standardni statistični klasifikaciji, vključujejo denarne transferje in transferje v naravi (EUROSTAT). Transfer v naravi je sestavljen iz posameznega blaga ali storitve, ki se zagotavlja posameznim gospodinjstvom brezplačno ali po ekonomsko nepomembnih cenah (npr. subvencije posameznikom, ki ne morejo samostojno opravljati vsakodnevnih nalog). Odvisno od tega, ali posamezniki prispevajo v zavarovanje, so transferji razvrščeni v pravice iz zavarovanj (npr. nadomestilo za brezposelnost) in prejemke, za katere se ne plačujejo prispevki (npr. denarna socialna pomoč). Za potrebe poenostavitve so transferi v denarju ali naravi, ne glede na to, ali izhajajo iz zavarovanja, preprosto poimenovani kot socialni transferji in se obravnavajo enako. V tabeli 12 tega poročila so transferji razvrščeni glede na funkcijo, vsebino in način prejemanja.

Poročilo trenutno zajema 28 različnih socialnih transferjev, vključno z nadomestilom za brezposelnost. Vir podatkov je predvsem informacijski sistem IS CSD in ZRSZ.

Zneski socialnih transferjev so prikazani po obračunskem načelu, kar pomeni da se podatki nanašajo na datum, za katerega je bila pravica do transferja odobrena, in ne na datum, ko je bila dejansko izvedena ali plačana. Prikazani so glede na število posameznikov, ki so upravičeni do posameznega transferja (»upravičenci«), in ne glede na število prejemnikov. Prejemniki socialnih transferjev so osebe, ki prejmejo socialni transfer (zase in za svoje družinske člane).

---

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/10295301/KS-GQ-19-014-EN-N.pdf/e7c8c019-944c-1c71-ae5-1ffc8ce45200>

Splošni pregled

Za razumevanje mesečne dinamike transferjev in njihovih značilnosti so transferji v tem poročilu najprej prikazani na letnem nivoju. V letu 2021 je bila za transferje, za katere so na voljo podatki, skupno izplačana 1 milijarda in 464 milijonov evrov (Slika 1a spodaj). Od tega so 81 milijonov evrov izplačale občine (gre za pravice do oprostitve plačil socialno varstvenih storitev, družinskega pomočnika in subvencije najemnine). Znesek izplačanih transferjev se je v letu 2021 glede na leto 2020, brez upoštevanja zneskov za transferje ZRSZ, zvišal za 67,3 milijone evrov. **V letu 2021 je bilo največ izdatkov namenjenih naslednjim transferjem: starševska nadomestila, denarna socialna pomoč, otroški dodatek, denarna nadomestila za brezposelnost (ZRSZ)² in osebna asistenca.**

Največ upravičencev v letu 2021 je bilo do transferjev: otroški dodatek (število otrok), denarna socialna pomoč, subvencija vrtca, pravica do kritja polne vrednosti zdravstvenih storitev in državna štipendija (Slika 1b spodaj). Povprečno mesečno število upravičencev se je v 2021 glede na 2020 najbolj zvišalo pri pravicah otroški dodatek (za 1,5 tisoč), osebna asistenca (za 1,1 tisoč) in kritje polne vrednosti zdravstvenih storitev (za 1,1 tisoč). Najbolj znižalo pa se pri pravicah izredna denarna pomoč, državna štipendija (pri obeh za tisoč) in krajši delovni čas (za 800).

Povprečni mesečni znesek transferja, ki ga je prejemnik prejel v letu 2021, se razlikuje glede na transfer, in sicer z najvišjih 3.617 EUR za osebno asistenco do 63 EUR za otroški dodatek. Povprečni mesečni transfer na upravičenca za nadomestilo za brezposelnost je znašal 795 EUR bruto; za denarno socialno pomoč 226 EUR; izredno denarno socialno pomoč 200 EUR in varstveni dodatek 152 EUR (Tabela 3 spodaj). Največje medletne rasti zneska na upravičenca v 2021 so bile pri starševskem dodatku (29 %), krajšem delovnem času (28 %), pomoči ob rojstvu otroka (21 %) in delnemu plačilu za izgubljeni dohodek (20 %) (Tabela 3).

V letu 2021 je **Osrednjeslovenska statistična regija prejela najvišji znesek socialnih transferjev, sledile so ji Podravska, Savinjska, Gorenjska in Jugovzhodna Slovenija (Slika 3).** Vendar pa dobimo ustrezno sliko o porazdelitvi transferjev po statističnih regijah s primerjavo višine prejetih socialnih transferjev na 100.000 prebivalcev. Ta podatek kaže, da so najvišji znesek **socialnih transferjev v letu 2021** prejeli prebivalci Pomurske statistične regije, tem so sledili prebivalci Jugovzhodne Slovenije, Zasavske, Savinjske in Podravske statistične regije (Slika 4 spodaj). Najnižji znesek pa prebivalci Goriške statistične regije.

Podrobnejši pregled upravičencev do transferjev denarne socialne pomoči (DP), izredne denarne socialne pomoči (IDP) in varstvenega dodatka (VD) po regijah glede na 100.000 prebivalcev, ki imajo pomembno vlogo pri zagotavljanju začasnih dohodkovnih podpore posameznikom, ki nimajo drugega nadomestnega vira dohodka, in s tem ublažijo revščino, kaže, da je relativno največ upravičencev do teh treh transferjev v statističnih regijah: Pomurska, Podravska, Zasavska, Savinjska in Jugovzhodna Slovenija. Relativno najnižje število upravičencev pa je na Goriškem in Gorenjskem. Do IDP je največje število upravičencev na 100.000 prebivalcev v Pomurski regiji (Slika 19c). V primeru VD, ki dolgoročno dopolnjuje dohodek in preprečuje revščino, pa sta regiji z relativno najvišjim številom posameznikov na 100.000 prebivalcev, ki so upravičeni do dodatka, Pomurska in Podravska (Slika 19b).

Dodatni vpogled v transfere, ki zagotavljajo začasno dohodkovno podporo posameznikom, ki nimajo drugega vira dohodka ali imajo nezadostno višino dohodka (DP, IDP in VD) je delitev po tipu družine,

---

² Upoštevan je znesek izplačil do novembra 2021.

starosti in spolu. **Po tipu družine med upravičenci pri vseh treh pravicah (DP, IDP in VD) izrazito prevladujejo samske osebe** (Slika 14). Pri DP in IDP tem po številu sledijo dvostarševske družine z dvema otrokoma in dvostarševske družine z enim otrokom, vendar je njihovo število pri obeh transferjih bistveno nižje kot samskih oseb. Pri VD pa samskim osebam po številčnosti sledijo zakonci/partnerji brez otrok (Slika 14). Med upravičenci do DP, IDP in VD je v zadnjih letih najbolj naraslo število samskih oseb. **Največ upravičencev do DP in IDP je starih 30-54 let ter starih do 18 let** (Slika 15). Starostna skupina 30-54 je pri DP prevladujoča pri samskih osebah (Slika 16). **Med upravičenci do VD pa je največ starih 65 let ali več**, pri čemer je večina teh samskih, sledijo jim zakonci oz. partnerji brez otrok (Slike 14, 15 in 16).

Glede na spol je bilo do DP v letu 2021 v povprečju mesečno upravičenih približno 3000 več moških kot žensk (Slika 17). Žensk je bilo več od moških samo v starostnih skupinah nad 75 let in 18-29 let. Pri IDP je bilo žensk več kot moških v vseh opazovanih večjih starostnih skupinah, razen do 18 let. Pri VD je bilo moških več v vseh opazovanih večjih starostnih skupinah do 54 let, v starosti 55-74 je bilo moških in žensk primerljivo, v starostni skupini nad 75 let pa je bilo število žensk znatno višje od števila moških.

Povprečni znesek na upravičenca je bil pri DP in IDP najvišji za samske osebe in enostarševske družine z enim otrokom (Slika 14), medtem ko je znesek VD na upravičenca najvišji za enostarševske družine z otroki (vendar je število teh upravičencev zelo majhno).

Med upravičenci do DSP je bilo v 2021 več kot tretjina registrirano brezposelnih (mesečno v povprečju 34 tisoč). Starostna struktura registrirano brezposelnih, ki so upravičenci do denarne socialne pomoči, se v zadnjih treh letih ni bistveno spremenila. Največ med njimi je starih 30-54 let, sledijo jim stari 18-29 let in 55-64 let (Slika 18).

V letu 2021 je bilo v povprečju mesečno registrirano brezposelnih 74,3 tisoč oseb oziroma 10,6 tisoč manj kot leto prej. Med njimi je bilo (v obdobju januar-november) 19,1 tisoč takih, ki so prejemale denarno nadomestilo za brezposelnost, kar je 7 tisoč manj kot v enakem obdobju leta 2020. Med osebami, ki so prejemale denarno nadomestilo za brezposelnost, jih je bilo največ starih 30-54 let, sledili so stari 18-29 let in 55-64 let (Slika 18). Enaka starostna struktura je bila tudi med brezposelnimi prejemniki denarne socialne pomoči.

Nekateri transferji, ki podpirajo družinsko blaginjo (otroški dodatek (OD), državne štipendije (DŠ) in subvencija vrtca (SV), se izplačujejo oz. dodelijo ob upoštevanju dohodka in so določeni glede na dohodkovne razrede. V izračunu povprečnega mesečnega dohodka se pri DŠ upoštevajo tudi prejemki iz naslova OD. Glavnina OD se izplačuje družinam v dohodkovnih razredih 1 in 2 (Slika 13), medtem ko se med upravičenimi otroci do OD največ teh iz dohodkovnih razredov 5, 6 in 7. Večina zneska za DŠ je izplačanega upravičencem v dohodkovnih razredih 1 in 4. Pri čemer je pri DŠ največ upravičencev iz 4. dohodkovnega razreda. Pri SV pa je največ upravičenih otrok v dohodkovnih razredih 5, 6 in 7.³

---

³ S 1. septembrom 2021 se je ponovno uvedel brezplačen vrtec za drugega otroka iz iste družine, ki je hkrati v vrtcu s starejšim otrokom. Starši so oproščeni plačila za vrtec tudi za tretjega in vsakega nadaljnjega otroka iz iste družine, ne glede na to, ali bo v vrtcu vključen hkrati s svojim sorojencem.

Dinamika v letu 2021

Dinamika transferjev v letu 2021 je rezultat osnovnih trendov pred COVID-19 pandemijo, vpliva pandemije COVID-19 ter odziva politike nanjo in sprememb pri nekaterih pravicah. V zvezi s tem to poročilo razlikuje med: 1) osnovnim trendom gibanja socialnih transferjev, ki odraža pretekle politike, gibanja števila upravičencev in indeksacijo; 2) vplivom pandemije na trende prek socialne narave transferjev (npr. nadomestilo za brezposelnost); 3) odzive politike na pandemijo kot enkratno povečanje transferjev za ublažitev vpliva na ranljive dohodkovne skupine, ki sami po sebi ne vplivajo na število upravičencev, temveč le na njihov dohodek; 4) odzive politike na pandemijo v obliki enkratnih transferjev in 5) spremembe pri določenih pravicah, ki nimajo povezave s pandemijo.

Konceptualno, glede na funkcijo, ki jo opravljajo, lahko transferje razvrstimo glede na standardno statistično klasifikacijo po funkciji (EUROSTAT) ali pa jih delimo glede na druge kriterije (ESSPROS). Za potrebe tega poročila, transferje delimo v tri skupine: 1) **Transferji, ki zagotavljajo ali povečajo blaginjo in so v prvi vrsti povezani z družinskimi zadevami in vzgojo otrok:** otroški dodatek, starševska nadomestila, rejnine, pomoč ob rojstvu otroka, dodatek za veliko družino, plačilo prispevkov (4 ali več otrok), krajši delovni čas, štipendije sklada in državna štipendija; 2) **transferji, katerih cilj je solidarnost:** varstveni dodatek, osebna asistenca, komunikacijski dodatek, pogrebna in posmrtnina, oprostitev plačil socialno varstvenih storitev, družinski pomočnik, dodatek za nego otroka, delno plačilo za izgubljeni dohodek; 3) **transferji za ublažitev šokov zaradi izgube zaposlitve ali zaradi izgube dohodka:** nadomestila za brezposelnost, subvencija najemnine, denarna socialna pomoč in izredna državna socialna pomoč. Transferji, razvrščeni glede na funkcijo, vsebino in način prejetja, so prikazani v tabeli 12.

Pri transferjih, povezanih z blaginjo, so bile v letu 2021 uvedene pomembne spremembe politik. Spremembe so bile pri pravicah starševski dodatek, krajši delovni čas, pomoč ob rojstvu otroka, starševski dopusti in nadomestila ter subvencija vrtca.⁴ Kot posledica sprememb politik in splošnih trendov se je v letu 2021 pri 6-tih od 11 pravic znesek izdatkov medletno zvišal: pomoč ob rojstvu otroka, starševski dodatek, krajši delovni čas, starševski dopusti in nadomestila, plačilo prispevkov (4 ali več otrok) ter dodatek za veliko družino (Tabela 1, sliki 5 in 8). Pravice, pri katerih se je znesek znižal, vključujejo štipendije sklada, rejnine, otroški dodatek, državno štipendijo. Pri pravici vinjete je znesek ostal na približno enakem nivoju. **Število upravičencev se je povišalo pri štirih od 11 pravic, znižalo pri petih in ostalo razmeroma konstantno pri treh (Tabela 2, sliki 6 in 9).** In sicer se je medletno število upravičencev zvišalo pri pomoči ob rojstvu otroka, starševskih dodatkih, štipendijah sklada in dodatku za velike družine. Medletno se je njihovo število znižalo pri pravicah krajši delovni čas, plačilo prispevkov, rejnine, državne štipendije ter starševski dopusti in nadomestila (Slika 20). Konstantno pa je ostalo pri otroškem dodatku, subvenciji vrtca in vinjetah.⁵

Transferji, povezani s solidarnostjo, so dosegli višje stopnje rasti izdatkov in števila upravičencev (Tabela 1 in 2, sliki 8 in 9). V 2021 sta bili pomembni spremembi politik pri pravicah

---

⁴ S 1.1.2021 se je namreč znesek za pomoč ob rojstvu otroka zvišal iz 288 na 350 EUR, zvišal se je tudi starševski dodatek (iz 258 na 402 EUR). Upravičencem do krajšega delovnega časa se zagotavlja plačilo prispevkov za socialno varnost od sorazmernega dela povprečja zadnjih 12 plač, vendar ne manj od sorazmernega dela minimalne plače. Pred tem se je zagotavljalo plačilo prispevkov za socialno varnost od sorazmernega dela minimalne plače. Najnižje izplačilo materinskega, očetovskega in starševskega nadomestila, osnova za manjkajoče mesece pri izračunu nadomestila in začetna osnova za nadomestilo brez dopusta pa so se zvišali iz 331 na 543 EUR bruto. Več na <https://www.gov.si/teme/pravice-ob-rojstvu-otroka/>

⁵ Podatki še niso dokončni in so lahko kasneje revidirani.

osebna asistenca in delno plačilo za izgubljeni dohodek.^{6,7} Spremembi se odražata v številu upravičencev in izdatkih zanje. Visoka rast izdatkov pri pravici osebna asistenca je posledica preteklih sprememb politik, zadnja sprememba (november, 2021) se bo odrazila šele v letu 2022.

Pri petih od 10 pravic v tem sklopu so se izdatki medletno zvišali: osebna asistenca, delno plačilo za izgubljeni dohodek, dodatek za nego otroka, osebna asistenca/komunikacijski dodatek ter dodatek za pomoč in postrežbo. Trend visoke rasti izdatkov za osebno asistenco je zlasti pomemben zaradi relativno visokega skupnega zneska izdatkov zanjo (127,4 mio evrov). Izdatki so se znižali za štiri pravice: pogrebne, posmrtnine, družinski pomočnik in oprostitev plačila socialno varstvenih storitev (Tabela 19). Pri posmrtnini in pogrebnini je medletno znižanje v večji meri posledica tega, da podatki niso dokončni, saj je ti pravici mogoče uveljavljati še 1 leto po smrti osebe.

Število upravičencev do pravic, **povezanih s solidarnostjo, se je pri 8 od 12-tih medletno zvišalo:** osebna asistenca (za 59%), delno plačilo za izgubljeni dohodek, dodatek za nego otroka, osebna asistenca/komunikacijski dodatek, dodatek za pomoč in postrežbo, varstveni dodatek, kritje razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev in prispevek za zdravstveno zavarovanje. Največje število upravičencev je bilo pri pravicah do prispevka za zdravstveno zavarovanje (51,2 tisoč) in do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev (64 tisoč) (Tabela 2). Upravičenci do prve so brezposelne osebe, ki prejemajo denarno socialno pomoč in do druge vsi odrasli upravičenci do denarne socialne pomoči, ne glede na status aktivnosti. Zaradi posledic pandemije COVID-19 in rasti števila upravičencev do denarne socialne pomoči smo beležili visoko rast upravičencev do prispevka za zdravstveno zavarovanje in do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev. V drugem delu leta 2021 se je z izboljševanjem razmer na trgu dela, število upravičencev do obeh navedenih pravic znižalo. Število upravičencev se je občutno znižalo pri pravici do družinskega pomočnika, kar je povezano z rastjo upravičencev do osebne asistence. Znižalo se je število upravičencev do posmrtnine in pogrebne (vendar ti podatki še niso končni) in število upravičencev do pravice do oprostitve plačila socialno varstvenih storitev (zaradi zniževanja števila vključenih v institucionalno varstvo, v nadomestne oblike bivanj in v oskrbo ter pomoč družini na domu, tudi kot posledica pandemije COVID-19 (Slika 22)).

Pri transferjih, katerih namen je blažitev posledic izgube dohodka, je na dinamiko vplivala pandemija COVID-19. Ker pri teh pravicah ni bilo bistvenih sprememb politik, razen fleksibilizacije pravil glede pravice do nadomestila za brezposelnost, spremembe v izdatkih večinoma odražajo spremembe v številu upravičencev. Izdatki za štiri pravice, namenjene blaženju posledic izgube dohodka (denarna socialna pomoč, izredna denarna socialna pomoč, subvencija najemnine in denarno nadomestilo za primer brezposelnosti), so močno narasli v letu 2020 in začeli počasi padati v drugem četrtletju 2021. Pri denarni socialni pomoči se je v maju 2020 število upravičencev medletno zvišalo za 11,6 %, rast je ostala visoka in stabilna do oktobra 2020, ko se je nadalje pričela

---

⁶ Novela zakona o osebni asistenci je začela veljati 3.11.2021. Zakon izboljšuje izvajanje osebne asistence in hkrati odpravlja anomalije: i) osebno asistenco lahko izvajajo le humanitarne organizacije in invalidske organizacije ter zavodi in društva, ki delujejo v javnem interesu na področju invalidskega ali socialnega varstva; ii) statusa izvajalca osebne asistence ne bodo mogli več pridobiti samostojni podjetniki posamezniki; iii) osebno asistenco lahko izvajata največ dva družinska člana uporabnika; iv) uvaja se profesionalizacija strokovne komisije za oceno upravičenosti do osebne asistence v okviru Inštituta RS za socialno varstvo; v) ureja se usposabljanje osebnih asistentov, strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistence; vi) Natančneje se opredeljuje razmerje med storitvami osebne asistence in drugimi storitvami in vii) ureja se nadomeščanje zaposlenih osebnih asistentov.

⁷ Zakon o spremembi Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, ki je začel veljati 1. 7. 2021, je določil, da se znesek delnega plačila za izgubljeni dohodek poviša iz 751,77 EUR na višino mesečne bruto minimalne plače (1024,24 EUR).

zviševati. Od marca 2021 naprej se je rast upravičencev do denarne socialne pomoči zniževala. V decembru 2021 je bila medletno -17-odstotna (Slika 9 in Tabela 2). V decembru je bilo do denarne socialne pomoči upravičenih 88 tisoč oseb, kar je manj od povprečja celotnega leta (99 tisoč) (Tabela 2), med njimi je bilo 29 tisoč registrirano brezposelnih. Število upravičencev do denarne socialne pomoči je bilo v decembru 2021 na podobnem nivoju kot pred pandemijo (tj. januarja 2020). Medletna rast števila upravičencev do izredne denarne socialne pomoči se je, po povečanju v drugi polovici 2020, umirila, od marca 2021 pa je bila negativna (Slika 9). Število upravičencev se poveča v času zime (vpliv sezone) (Slika 6). Vpliv pandemije se odraža tudi v gibanju izdatkov in števila upravičencev do subvencije najemnine, ki je odvisna od dohodkovnega položaja upravičencev. Po tem, ko sta se stopnji rasti števila upravičencev do subvencije najemnine in izdatkov za subvencije najemnine do prvega četrtletja 2021 zviševali, se od tedaj dalje njuna rast upočasnjuje, v decembru pa je bila medletna mesečna rast negativna (Slika 8 in 9).

Glede nadomestila za brezposelnost, se je dinamika števila upravičencev, kot posledica pandemije COVID-19, bistveno spremenila. Upadajoči trend števila upravičencev (sezonsko prilagojen) se je ustavil v marcu 2020, ko se je medletna stopnja rasti števila upravičencev povišala na 61,7 %, v maju (tj. ko je dosegla vrh) pa kar na 76,6 %, nato pa se v decembru znižala na 25 %. Od takrat se je medletna rast števila upravičencev zniževala, od marca 2021 dalje pa je negativna (Slika 10). Povprečno mesečno število upravičencev do denarnega nadomestila je bilo v letu 2020 za 34,4 % višje kot v 2019. V letu 2021 (januar-november) je bila povprečna stopnja rasti števila upravičencev do tega nadomestila glede na leto 2020 negativna (-26,6 odstotna (Tabela 2 in Slika 10)). Do njega je bilo v oktobru upravičenih 15,9 tisoč oseb. Pri tem je potrebno ponovno omeniti, da bi bilo lahko povišanje števila brezposelnih ter prejemnikov nadomestila za brezposelnost bistveno večje, če ne bi bilo ukrepov na trgu dela – zlasti sofinanciranja čakanja na delo in skrajšanega delovnega časa, ki so bili sprejeti za ublažitev posledic zapiranja nekaterih gospodarskih dejavnosti in vpliva zunanjega šoka povpraševanja zaradi COVID-19 pandemije.

Spremembe politik v 2021

V primerjavi z letom 2020, ko se politike osredotočale na odziv na pandemijo v obliki enkratnih transferjev, so bile v letu 2021 uvedene pomembne spremembe pri pravicah iz sklopa blaginje in solidarnosti. Tudi v 2021 so bili izplačani nekateri enkratni transferji, vendar v manjšem obsegu kot v predhodnem letu.

V letu 2021 so bile uvedene spremembe pri sedmih pravicah. Z izjemo osebnih asistenc, se je znesek, do katerega so upravičeni upravičenci do teh pravic, zvišal. Tabela A prikazuje pravice, pri katerih so bile uvedene spremembe, datum spremembe, medletne rasti zneskov na upravičenca, skupnih izdatkov in števila upravičencev.

Tabela A1 Spremembe politik v 2021

	Datum začetka veljavnost	Medletna rast, %		
		Znesek/upravičenca	Izdatki	Število upravičencev
Blaginja				
Brezplačen vrtec za drugega in tretjega otroka	1.september			-0,1
Dvig pomoči ob rojstvu otroka iz 286, 72 EUR na 350 EUR	1. januar	21,2	53,2	26,7
Dvig starševskega dodatka iz 258,09 EUR na višino osnovnega zneska minimalnega dohodka (402,18 EUR)	1. januar	28,5	37,2	6,8

Dvig najnižjega izplačila materinskega, očetovskega in starševskega nadomestila iz 331 EUR bruto na 543,29 EUR bruto	1. januar	6,7	5,9	-0,8
Krajši delovni čas: do polne delovne obveznosti se zagotavlja plačilo prispevkov za socialno varnost od sorazmernega dela povprečja zadnjih 12 plač, vendar ne manj od sorazmernega dela minimalne plače	1. januar	27,5	20,2	-5,9
Solidarnost				
Dvig zneska delnega plačila za izgubljeni dohodek iz 751,77 EUR bruto na 1024,24 EUR bruto	1. julij	19,8	31,2	9
Novela Zakona o osebnih asistenci, ki izboljšuje izvajanje te storitve in odpravlja anomalije na tem področju	3. november	-3,8	56,2	61,8

Odzivi politike na pandemijo v obliki enkratnih transferjev

Kot že omenjeno, se pandemija odraža v trendu nekaterih transferjev (kot avtomatski odziv sistema), vendar transferji odražajo tudi odziv politike oz. diskrecijskih ukrepov za ublažitev vpliva krize. Večina ukrepov v zvezi s transferji je enkratno povišala transferje. Njihov učinek je zato za leti 2020 in 2021 prikazan ločeno v spodnji tabeli (Tabela A2), ki zajema vse enkratne transferje, vključno s prejemki upokojujencev in invalidov. Paket ukrepov je vseboval tudi zagotavljanje nadomestila za brezposelnost tistim osebam, ki so od sredine marca 2020 zaradi pandemije postale brezposelne, vendar niso izpolnile pravic do nadomestila za brezposelnost. Slednji so v tem poročilu vključeni v podatke o gibanju nadomestila za brezposelnost.

Tabela A2 Izplačila enkratnih zneskov za ublažitev posledic krize

	Ukrep	Obdobje	Prejemniki	Finančni učinek (mio eur)	Povprečje/prejemnika (eur)
2020	Enkratni solidarnostni dodatek za upokojujence				
	<i>pokojnine</i>	<i>april</i>	<i>287.380</i>	<i>62,2</i>	<i>216,3</i>
	<i>invalidska nadomestila</i>	<i>april</i>	<i>14.844</i>	<i>4,3</i>	<i>289,2</i>
	Enkratni solidarnostni dodatek ranljivim skupinam DSP/VD	april	49.728	7,5	150,0
	Povečan znesek dodatka za velike družine	april	29.150	3,4	118,0
	Enkratni solidarnostni dodatek študentom	april	52.180	7,8	150,0
	Dodatek otroškemu dodatku	junij	191.272	5,7	30,0
	Podpora dohodku za samozaposlene	mar-dec	40.463		
2021	Enkratni solidarnostni dodatek za upokojujence	<i>januar</i>	<i>299.895</i>	<i>68,0</i>	<i>226,7</i>
	Enkratni solidarnostni dodatek študentom	januar	54.249	8,1	150,0
	Dodatek otroškemu dodatku (št. otrok)	januar	329.168	16,5	50,0
	Povečan znesek dodatka za velike družine	januar	31.587	3,7	118,2

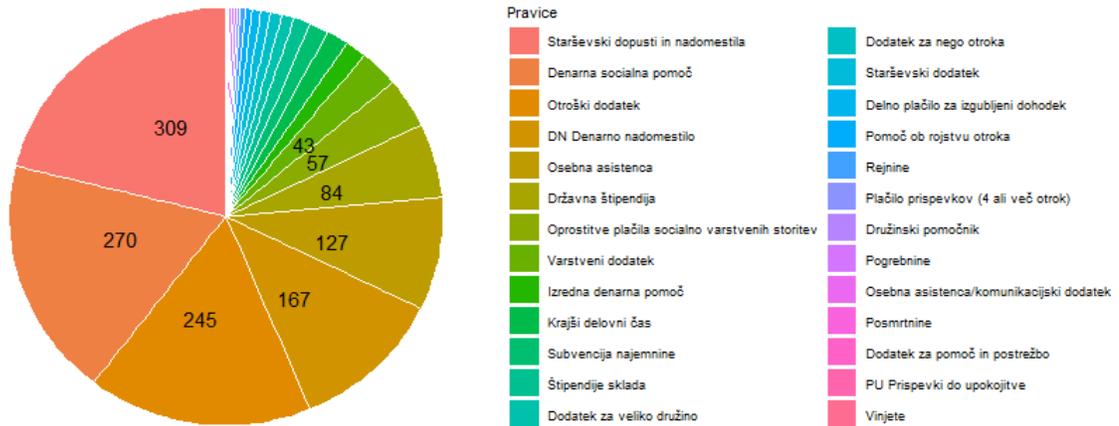
Ukrep	Obdobje	Prejemniki	Finančni učinek (mio eur)	Povprečje/prejemnika (eur)
Višji dodatek za nego otroka	januar	8.000	2,4	300,0
Podpora dohodku za samozaposlene	jan-apr	34.600*		

* Mesečno povprečje v opazovanem obdobju.

Vir: ZPIZ, MDDSZ in FS

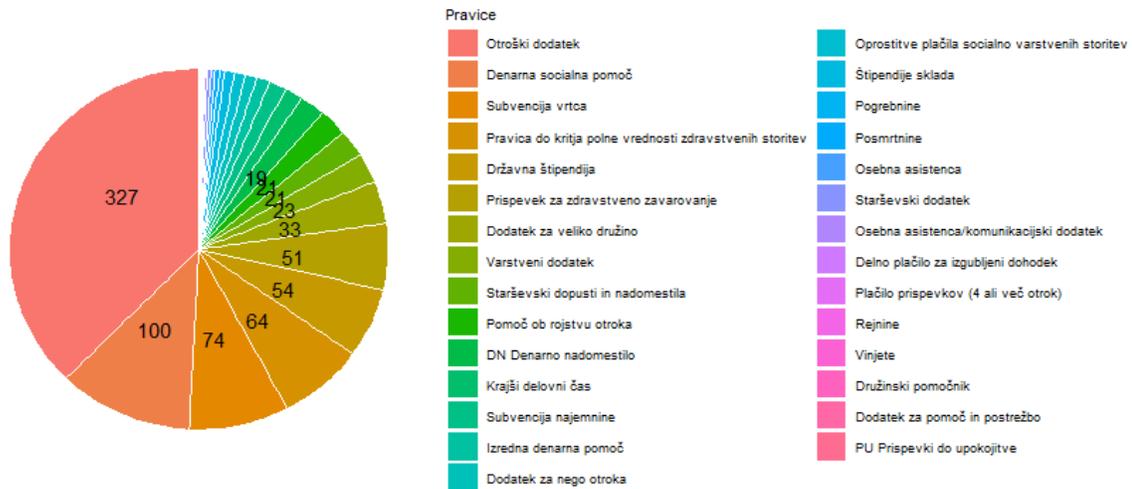
Pregled transferjev

Slika 1 Pregled socialnih transferjev za leto 2021, zneski v mio EUR

Vir: MDDSZ, ZRSZ

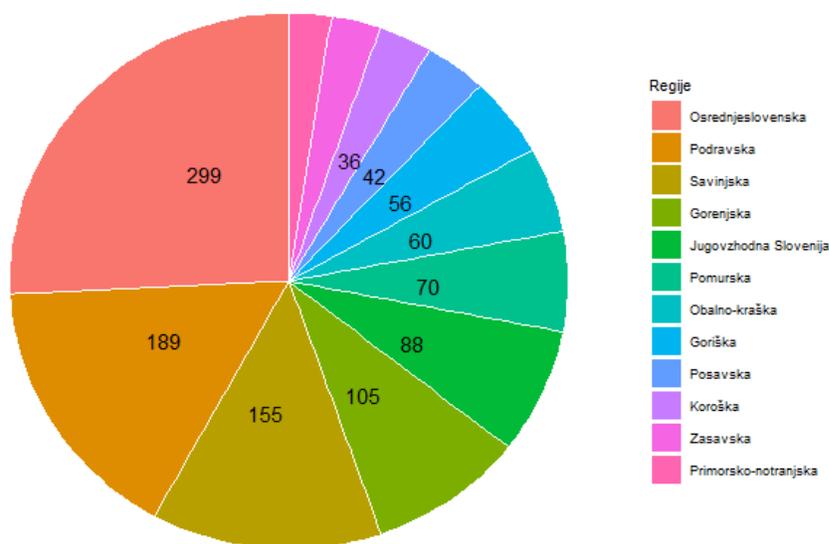
Slika 2 Pregled socialnih transferjev za leto 2021, število upravičencev v 1000 osebah

Vir: MDDSZ, ZRSZ

Opomba: Rangirano po znesku oz. številu upravičencev, vključeni so tudi transferji ZRSZ do novembra 2021. Število upravičencev je mesečno povprečje v letu, razen za pravice: pogrebne, posmrtnine, dodatek za veliko družino in vinjete, kjer je število seštevek vseh upravičencev v posameznih mesecih. Pri otroškem dodatku je prikazano število otrok.

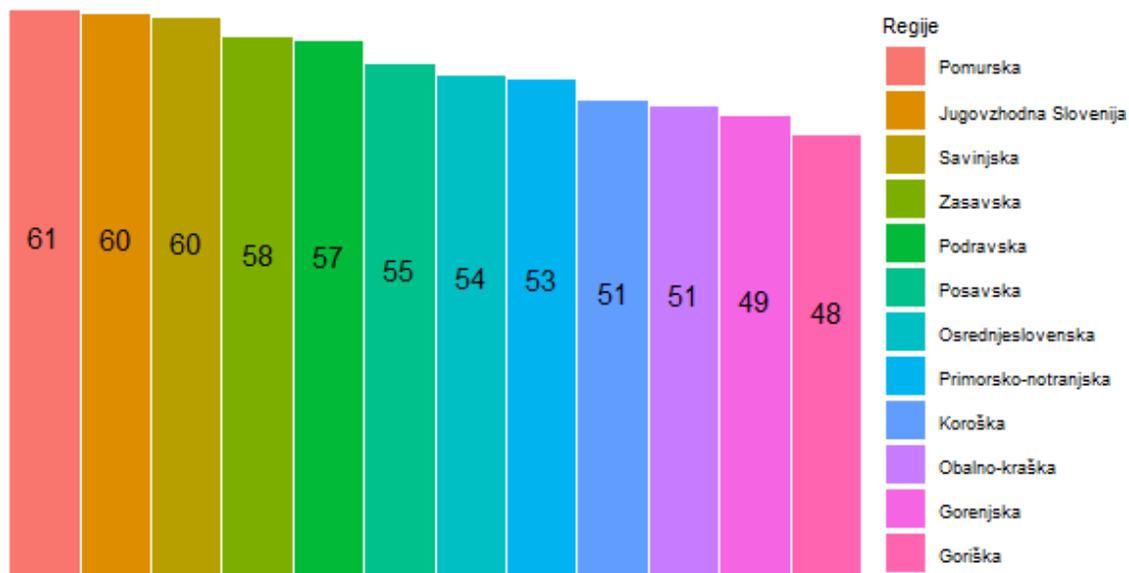
Slika 3 Znesek socialnih transferjev po statističnih regijah v letu 2021, v mio EUR

Vir: MDDSZ

Opomba: Skupni znesek je izračunan iz trenutno razpoložljivih podatkov. Transferji iz naslova osebne asistencije v izračune niso vključeni.

Slika 4 Znesek socialnih transferjev po statističnih regijah na 100.000 prebivalcev v letu 2021, v mio EUR

Vir: MDDSZ

Mesečna dinamika transferjev

Tabela 1 Zneski socialnih transferjev po pravicah, leto 2021, v EUR

Funkcija	Pravica	Vrsta pravice	Skupni znesek I-XII	Medletna rast (%) I-XII 21/I-XII 20	Znesek v mesecu XII	Medletna rast (%) XII 21/XII 20
Blaginja	Vinjete	prejemek	66.550	-0,3	-	-
Blaginja	Plačilo prispevkov (4 ali več otrok)	pravica iz zavarovanja	3.404.724	1,7	270.021	1,6
Blaginja	Rejnine	storitev	5.524.200	-5,0	445.298	-5,2
Blaginja	Pomoč ob rojstvu otroka	prejemek	7.473.324	53,2	577.500	313,6
Blaginja	Starševski dodatek	prejemek	10.619.030	37,2	1.047.496	56,5
Blaginja	Dodatek za veliko družino*	prejemek	13.541.617	1,6	37.391	-68,5
Blaginja	Štipendije sklada	prejemek	18.476.901	-5,6	2.655.724	47,5
Blaginja	Krajši delovni čas	pravica iz zavarovanja	23.743.943	20,2	1.997.377	29,2
Blaginja	Državna štipendija	prejemek	84.013.372	-1,7	5.857.344	-2,4
Blaginja	Otroški dodatek	prejemek	245.460.848	-2,2	19.939.534	-3,5
Blaginja	Starševski dopusti in nadomestila	pravica iz zavarovanja	309.076.586	5,9	26.951.736	12,5
Solidarnost	Dodatek za pomoč in postrežbo**	prejemek	1.127.015	3,0	92.411	-1,5
Solidarnost	Posmrtnine	prejemek	1.342.477	-25,7	59.523	-71,0***
Solidarnost	Osebna asistenca/komunikacijski dodatek	storitev	2.739.600	5,7	232.500	4,0
Solidarnost	Pogrebne	prejemek	3.029.751	-25,3	128.228	-72,7***
Solidarnost	Družinski pomočnik	storitev	3.279.216	-20,6	247.076	-17,1
Solidarnost	Delno plačilo za izgubljeni dohodek	pravica iz zavarovanja	9.544.506	31,2	973.763	50,4
Solidarnost	Dodatek za nego otroka	prejemek	12.378.276	6,6	1.052.826	7,1
Solidarnost	Varstveni dodatek	prejemek	42.516.976	0,2	3.485.638	-3,4
Solidarnost	Oprostitev plačila socialno varstvenih storitev	subvencija	56.569.889	-2,2	4.809.620	1,5
Solidarnost	Osebna asistenca	storitev	127.452.995	56,2	13.204.836	45,5
Ublažitev šokov	Subvencija najemnine	subvencija	21.011.077	7,6	1.785.470	2,7
Ublažitev šokov	Izredna denarna pomoč	prejemek	23.752.494	-5,7	2.000.162	-15,4

Funkcija	Pravica	Vrsta pravice	Skupni znesek I-XII	Medletna rast (%) I-XII 21/I-XII 20	Znesek v mesecu XII	Medletna rast (%) XII 21/XII 20
----------	---------	---------------	---------------------	-------------------------------------	---------------------	---------------------------------

Ublažitev šokov	Denarna socialna pomoč	prejemek	270.300.220	1,2	19.994.718	-15,6
-----------------	------------------------	----------	-------------	-----	------------	-------

*Dodatek za veliko družino se izplačuje enkrat letno. Podatek za zadnji mesec je odraz vlog zaradi sprememb št. otrok med letom in je zelo variabilen.; **Pravica dodatek za pomoč in postrežbo ni samostojna, dodeljuje se v okviru varstvenega dodatka ali denarne socialne pomoči.; ***Podatki niso dokončni, saj je ti pravici možno uveljavljati še eno leto po smrti osebe.

Pravica	I-XI	Medletna rast (%) I-XI 21/I-XI 20	XI	Medletna rast (%) XI 21/XI 20
DN Denarno nadomestilo	167.004.795	-26,1	12.926.776	-29,4
PU Prispevki do upokojitve	433.560	-1,4	39.603	13,2

Tabela 2 Število upravičencev do socialnih transferjev po pravicah, leto 2021

Funkcija	Pravica	Vrsta pravice	Povprečno število I-XII	Medletna rast (%) I-XII 21/I-XII 20	Število v mesecu XII	Medletna rast (%) XII 21/XII 20
Blaginja	Vinjete*	prejemek	605	-0,3	-	-
Blaginja	Rejnine	storitev	809	-4,5	776	-6,7
Blaginja	Plačilo prispevkov (4 ali več otrok)	pravica iz zavarovanja	924	-6,0	879	-7,0
Blaginja	Starševski dodatek	prejemek	2.906	6,8	2.810	-0,0
Blaginja	Štipendije sklada	prejemek	7.635	1,7	8.004	1,6
Blaginja	Krajši delovni čas	pravica iz zavarovanja	13.266	-5,9	13.194	-0,5
Blaginja	Pomoč ob rojstvu otroka*	prejemek	21.194	26,7	1.631	250,0
Blaginja	Starševski dopusti in nadomestila	pravica iz zavarovanja	21.347	-0,8	21.677	4,0
Blaginja	Dodatek za veliko družino*	prejemek	32.585	1,5	103	-68,3
Blaginja	Državna štipendija	prejemek	54.023	-1,8	52.985	-2,7
Blaginja	Subvencija vrtca	subvencija	74.457	-0,1	74.888	0,3
Blaginja	Otroški dodatek**	prejemek	326.632	0,4	325.877	-0,1
Solidarnost	Dodatek za pomoč in postrežbo	prejemek	463	4,0	454	-1,3
Solidarnost	Družinski pomočnik	storitev	523	-22,6	469	-18,9
Solidarnost	Delno plačilo za izgubljeni dohodek	pravica iz zavarovanja	984	9,0	1.047	12,7

Funkcija	Pravica	Vrsta pravice	Povprečno število I-XII	Medletna rast (%) I-XII 21/I-XII 20	Število v mesecu XII	Medletna rast (%) XII 21/XII 20
Solidarnost	Osebna asistenca/komunikacijski dodatek	storitev	1.522	5,7	1.550	4,0
Solidarnost	Osebna asistenca	storitev	2.922	61,8	3.466	44,7
Solidarnost	Posmrtnine*	prejemek	3.338	-25,7	148	-71,0
Solidarnost	Pogrebnine*	prejemek	3.777	-25,3	160	-72,6
Solidarnost	Oprostitev plačila socialno varstvenih storitev	subvencija	8.051	-4,9	8.104	-2,0
Solidarnost	Dodatek za nego otroka	prejemek	8.421	6,1	8.573	6,4
Solidarnost	Varstveni dodatek	prejemek	23.339	3,8	23.078	-0,9
Solidarnost	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	subvencija	51.288	1,4	44.709	-18,3
Solidarnost	Pravica do kritja polne vrednosti zdravstvenih storitev	subvencija	63.996	1,8	56.899	-16,1
Ublažitev šokov	Izredna denarna pomoč	prejemek	9.874	-9,3	10.221	-18,8
Ublažitev šokov	Subvencija najemnine	subvencija	12.996	4,3	12.815	-2,1
Ublažitev šokov	Denarna socialna pomoč	prejemek	99.784	0,5	87.987	-16,8

*Število upravičencev je izračunano kot vsota po mesecih.; **Prikazano je število otrok.

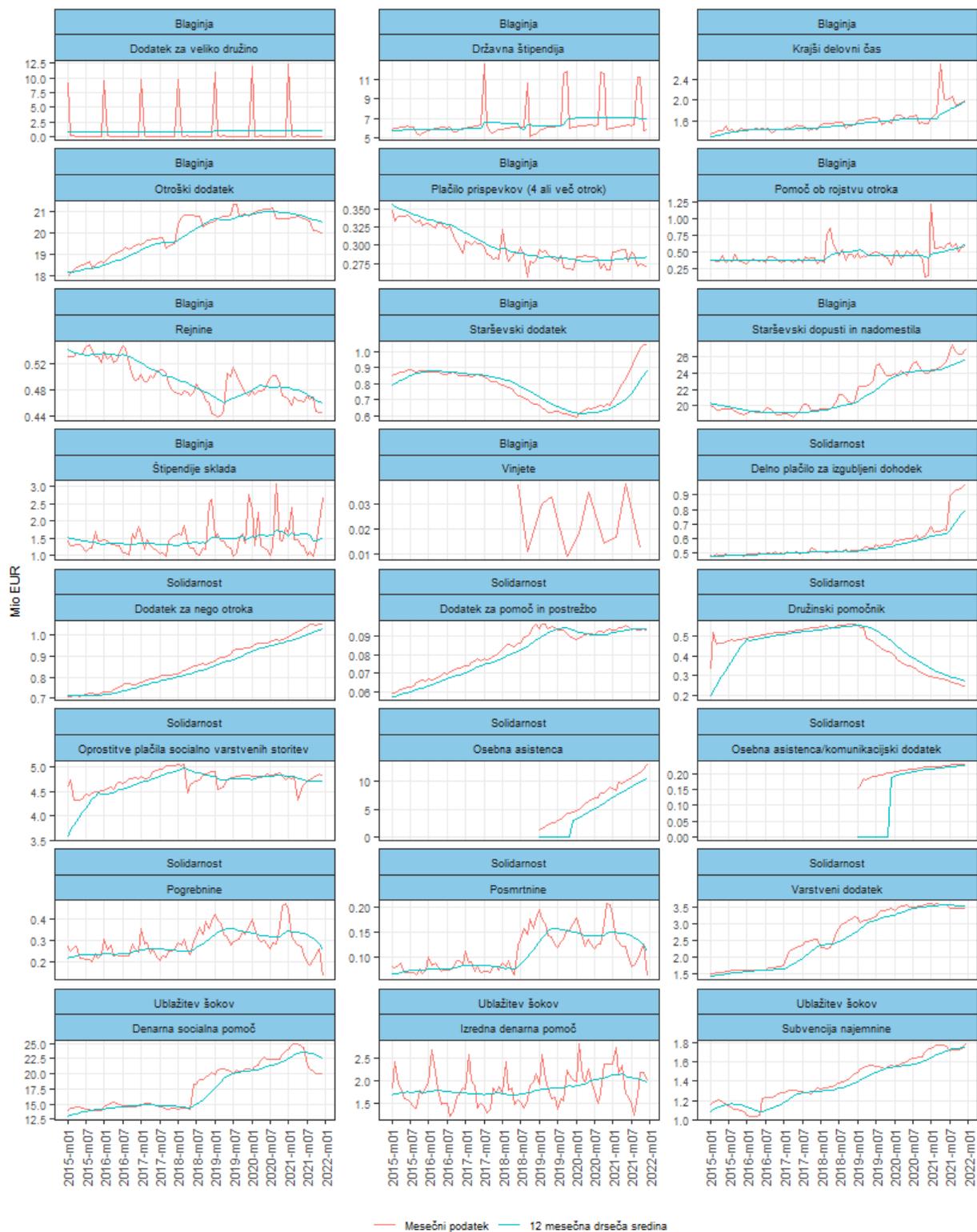
Pravica	Povprečno mesečno število upravičencev I-XI	Medletna rast (%) I-XI 20/I-XI 19	Upravičencev v mesecu XI	Medletna rast XI 20/XI 19 (%)
DN Denarno nadomestilo	19.091	-26,6	15.874	-32,5
PU Prispevki do upokojitve	291	-0,9	293	8,1

Tabela 3 Povprečni mesečni znesek na upravičenca v letu 2021 do socialnih transferjev po pravicah

Funkcija	Pravica	Znesek/upravičenca (EUR)	Medletna rast (%)
Blaginja	Otroški dodatek	62,6	-2,6
Blaginja	Vinjete	110,0	0,0
Blaginja	Državna štipendija	130,3	0,3
Blaginja	Krajši delovni čas	148,9	27,5
Blaginja	Štipendije sklada	205,6	-8,2

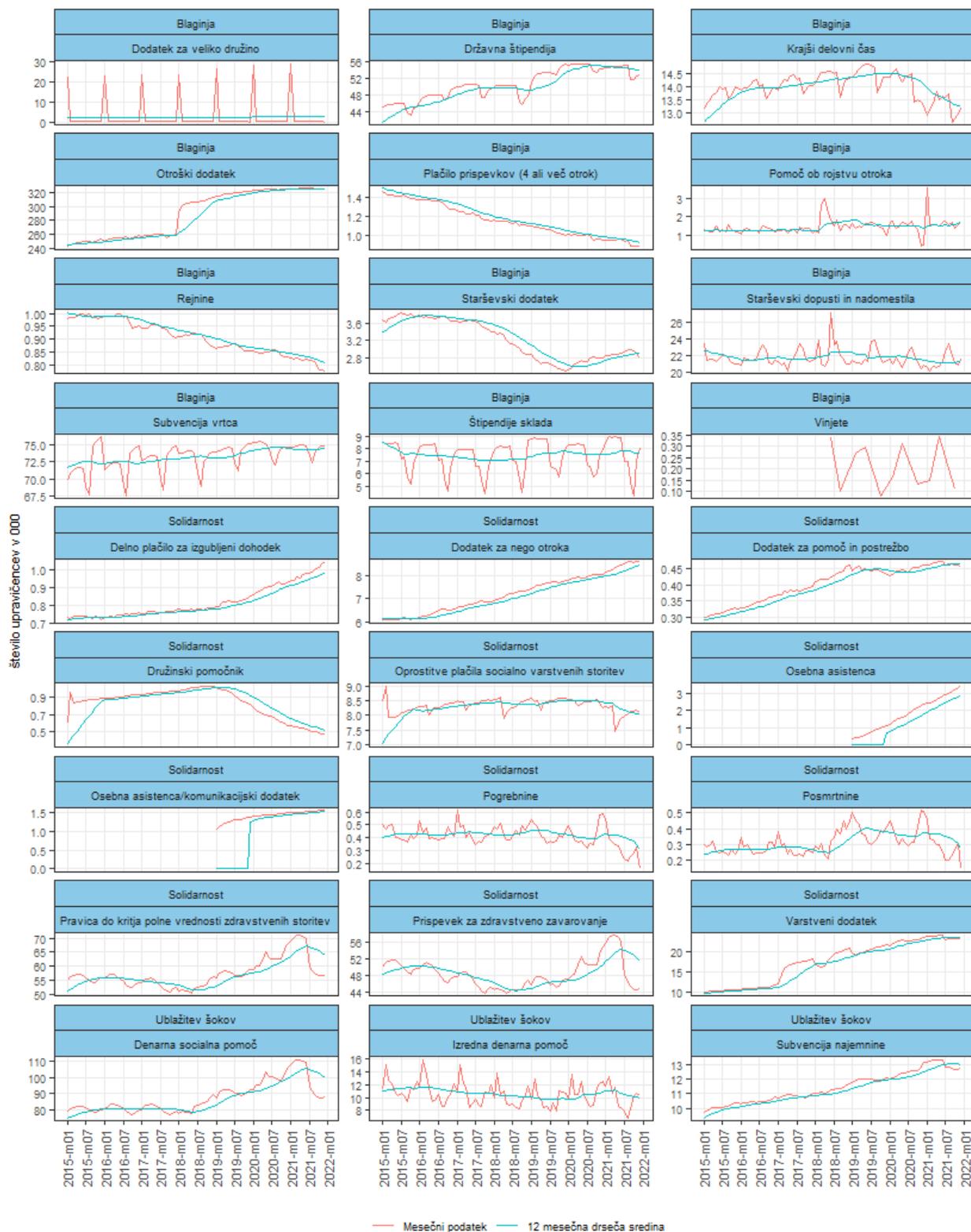
Funkcija	Pravica	Znesek/upravičenca (EUR)	Medletna rast (%)
Blaginja	Starševski dodatek	304,4	28,5
Blaginja	Plačilo prispevkov (4 ali več otrok)	307,2	8,2
Blaginja	Pomoč ob rojstvu otroka	353,7	21,2
Blaginja	Dodatek za veliko družino	377,0	0,1
Blaginja	Rejnine	569,3	-0,5
Blaginja	Starševski dopusti in nadomestila	1.206,8	6,7
Solidarnost	Dodatek za nego otroka	122,5	0,5
Solidarnost	Osebna asistenca/komunikacijski dodatek	150,0	0,0
Solidarnost	Varstveni dodatek	151,8	-3,5
Solidarnost	Dodatek za pomoč in postrežbo	202,7	-1,0
Solidarnost	Posmrtnine	402,2	0,0
Solidarnost	Družinski pomočnik	522,9	2,5
Solidarnost	Oprostitve plačila socialno varstvenih storitev	585,6	2,8
Solidarnost	Pogrebne	802,1	0,1
Solidarnost	Delno plačilo za izgubljeni dohodek	804,8	19,8
Solidarnost	Osebna asistenca	3.631,1	-3,8
Ublažitev šokov	Subvencija najemnine	134,8	3,1
Ublažitev šokov	Izredna denarna pomoč	199,8	3,7
Ublažitev šokov	Denarna socialna pomoč	226,0	0,8
Pravica	Znesek/upravičenca (EUR)	Medletna rast (%)	
DN Denarno nadomestilo	795,3	0,7	
PU Prispevki do upokojitve	135,5	-0,5	

Slika 5 Izplačila socialnih transferov po pravicah v času, zneski v mio EUR

Vir: MDDSZ

Slika 6 Število upravičencev do socialnih transferov, v 1000 oseb

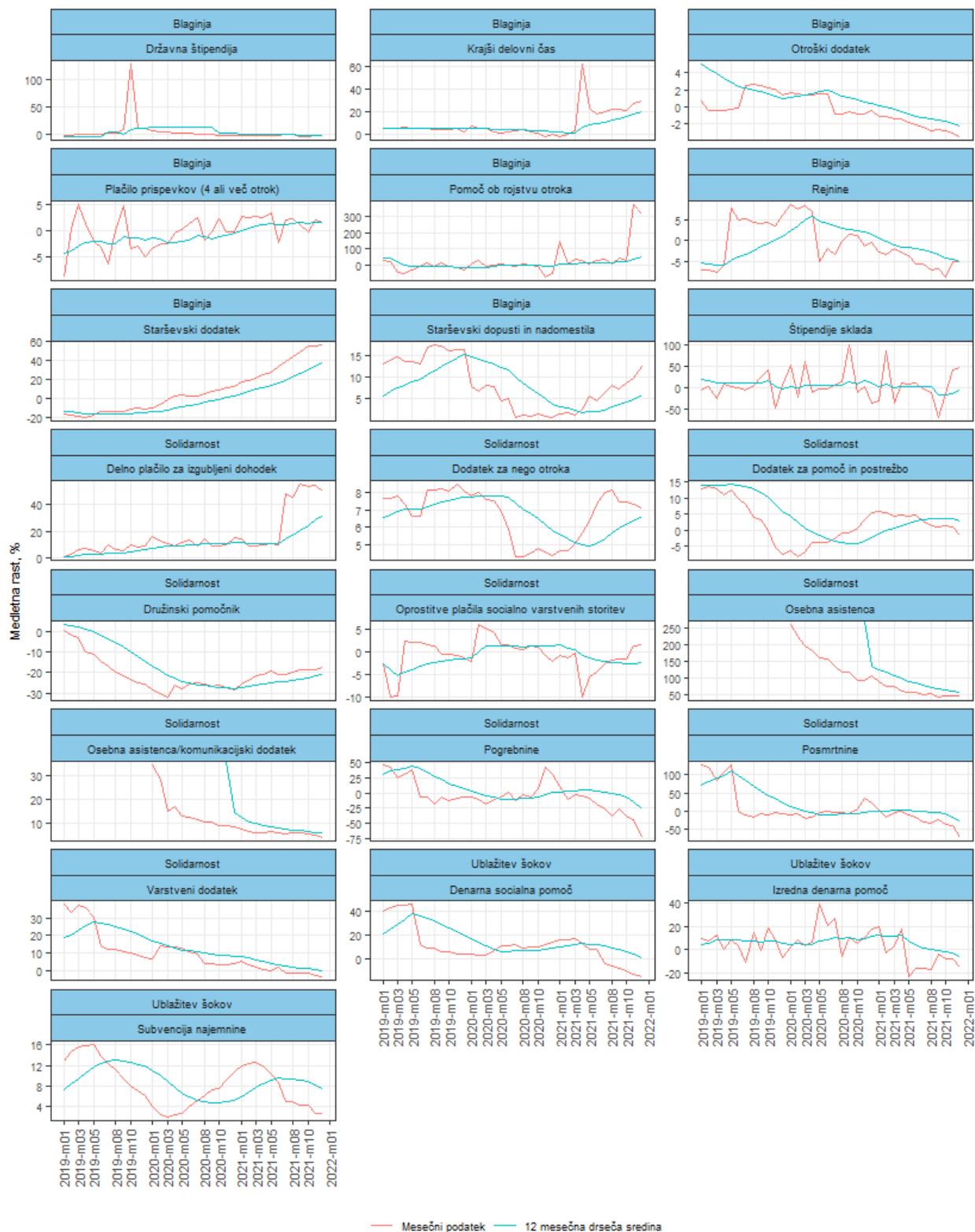
Vir: MDDSZ

Slika 7 Transferji ZRSZ, zneski in število upravičencev

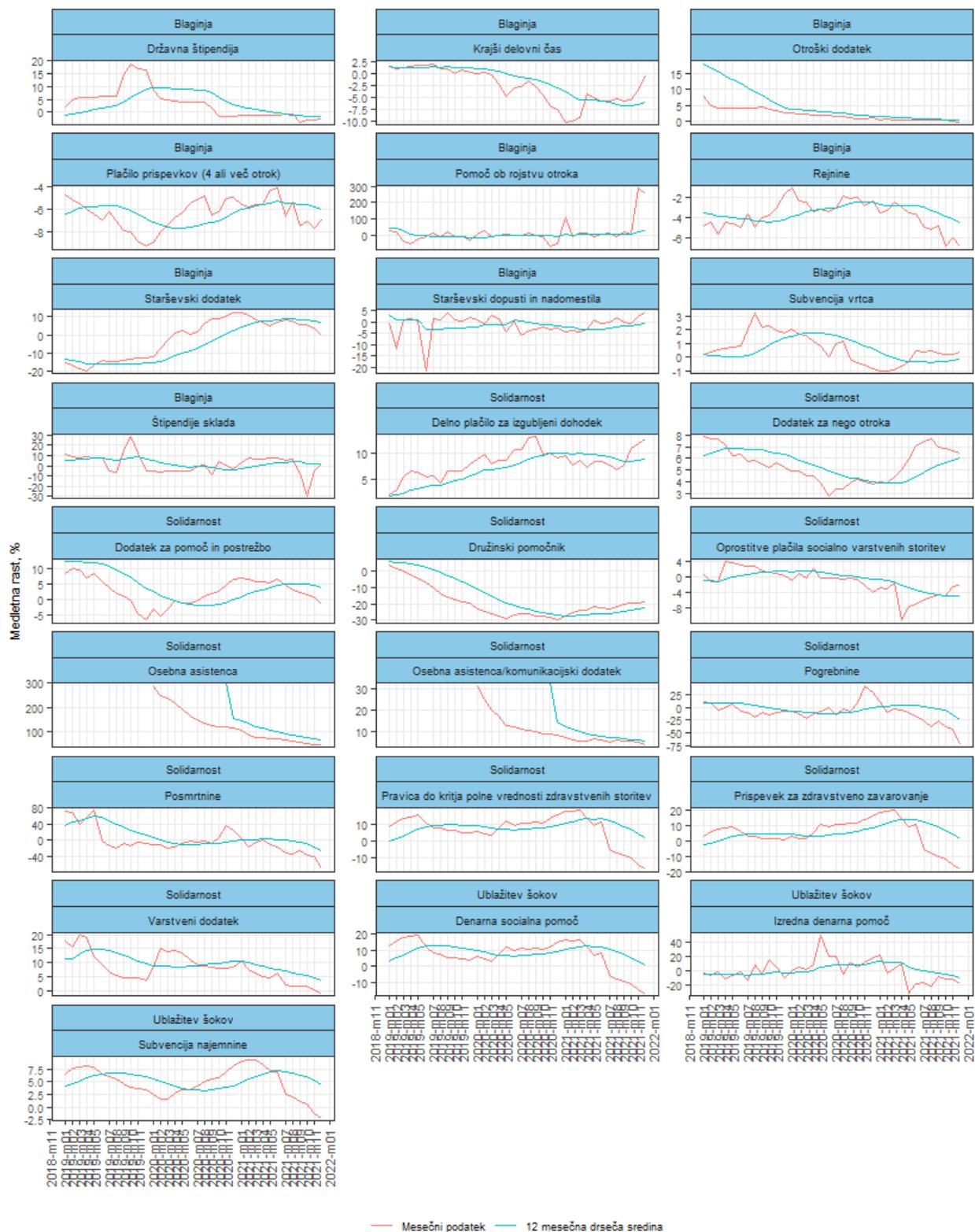
Vir: ZRSZ, preračuni MDDSZ

Slika 8 Medletne rasti zneskov po pravicah

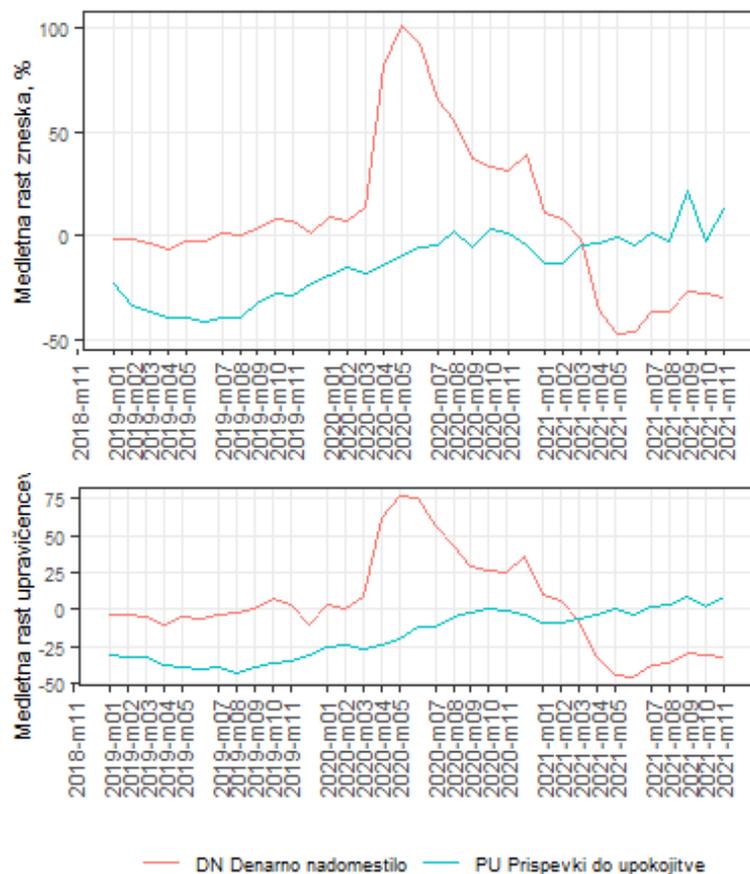
Vir: MDDSZ

Slika 9 Medletne rasti upravičencev po pravicah

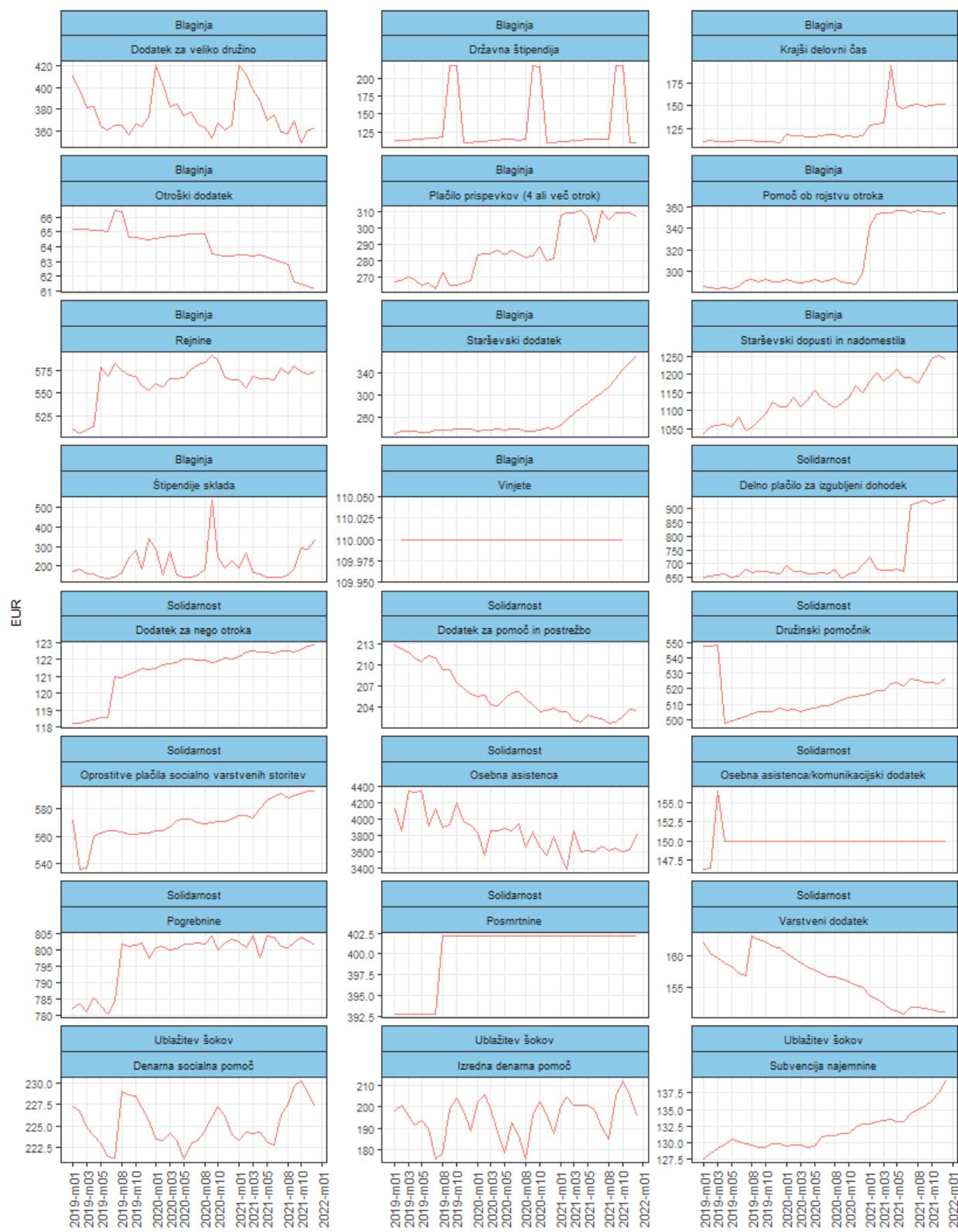
Vir: MDDSZ

Slika 10 Transferi ZRSZ, medletne rasti zneskov in števila upravičencev

Vir: ZRSZ, preračuni MDDSZ

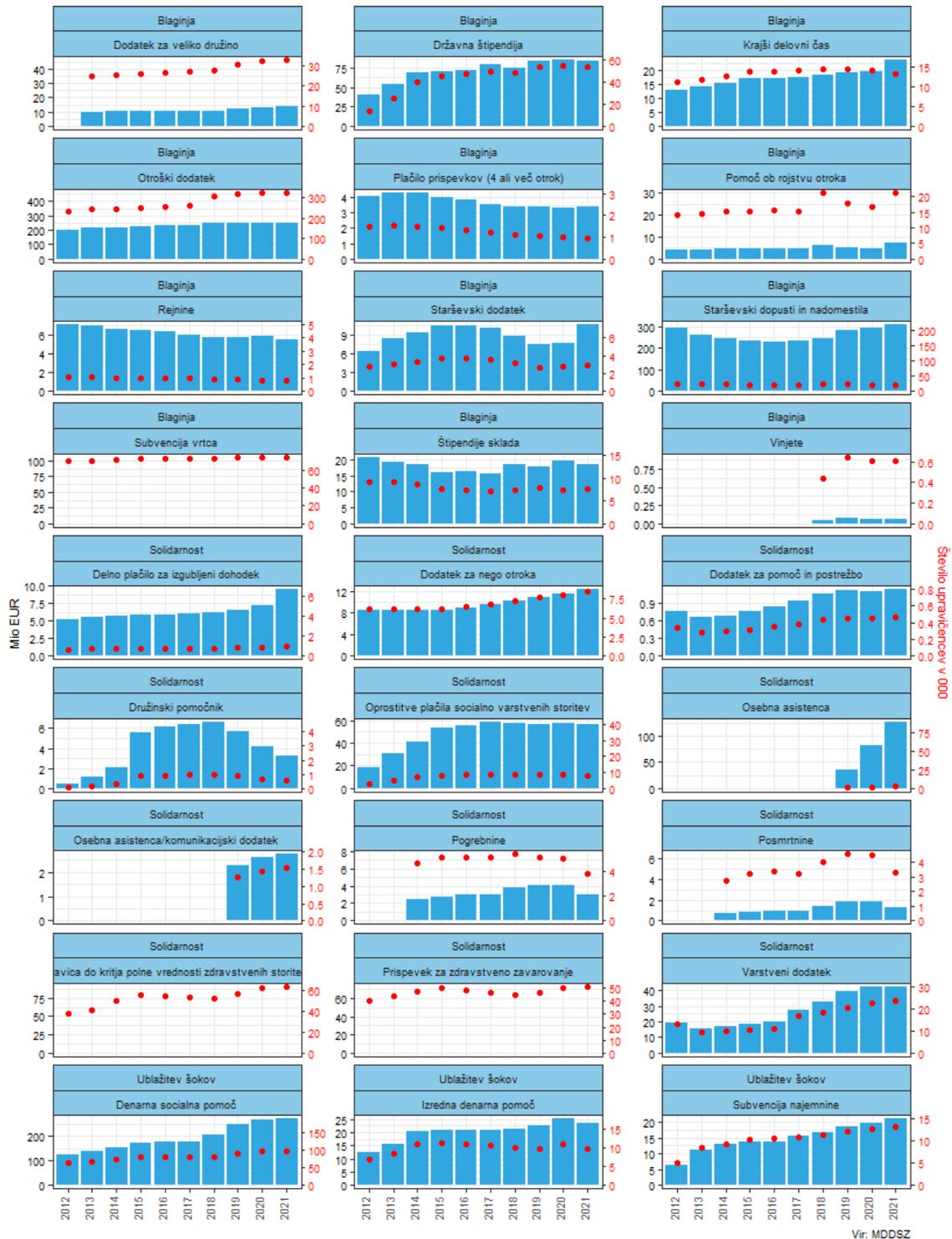
Slika 11 Zneski na upravičenca po pravicah

Vir: MDDSZ

Letni podatki

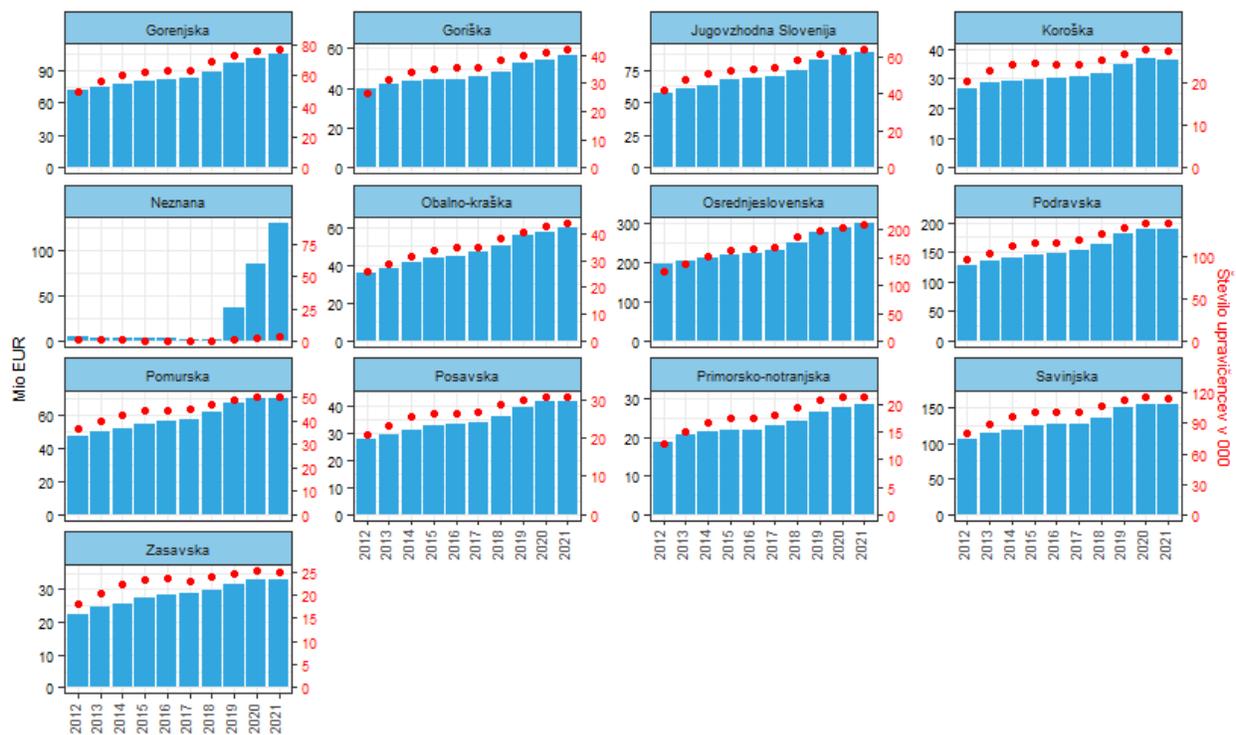
Slika 12 Letni podatki po pravicah

Opomba:

Pri posameznih pravicah je število upravičencev izračunano kot mesečno povprečje, razen DVD, POS, POG, PRO in VI. Pri otroškem dodatku je prikazano število otrok.

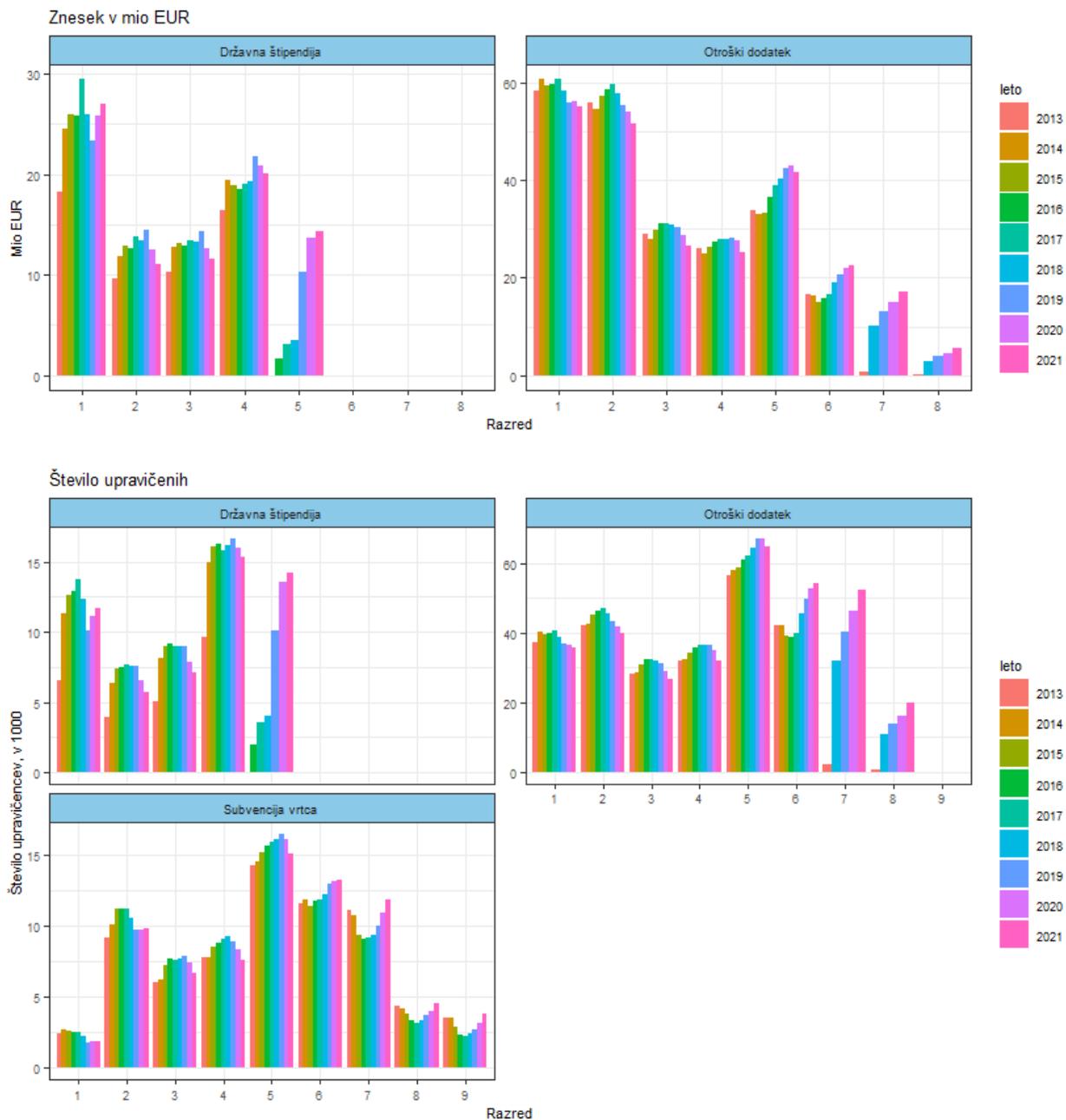
Slika 13 Izplačila socialnih transferov po regijah

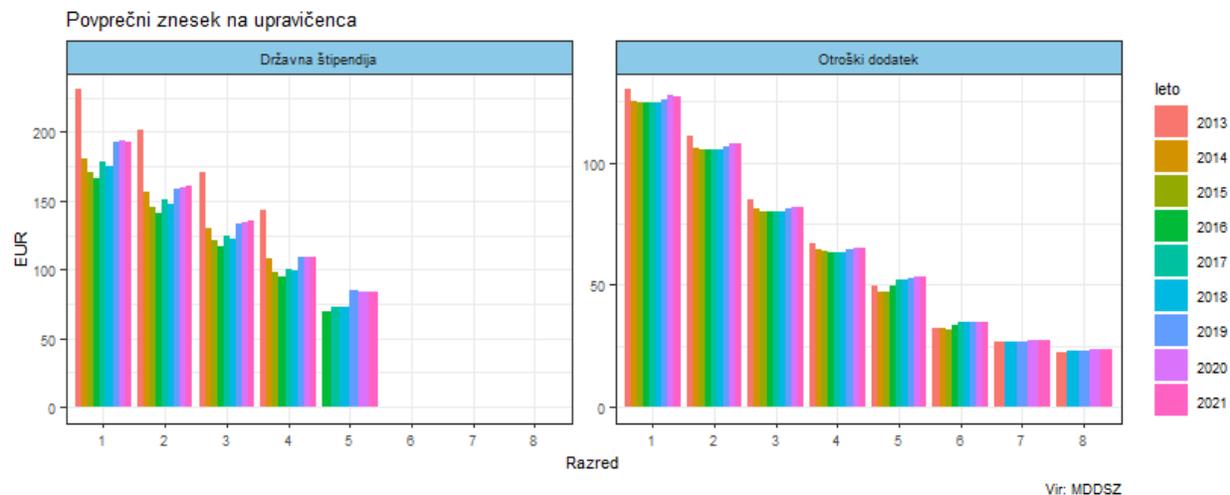

Vir: MDDSZ

Opomba: Pravice, kjer ni podatka o regiji upravičenca, niso upoštevane v izračun.

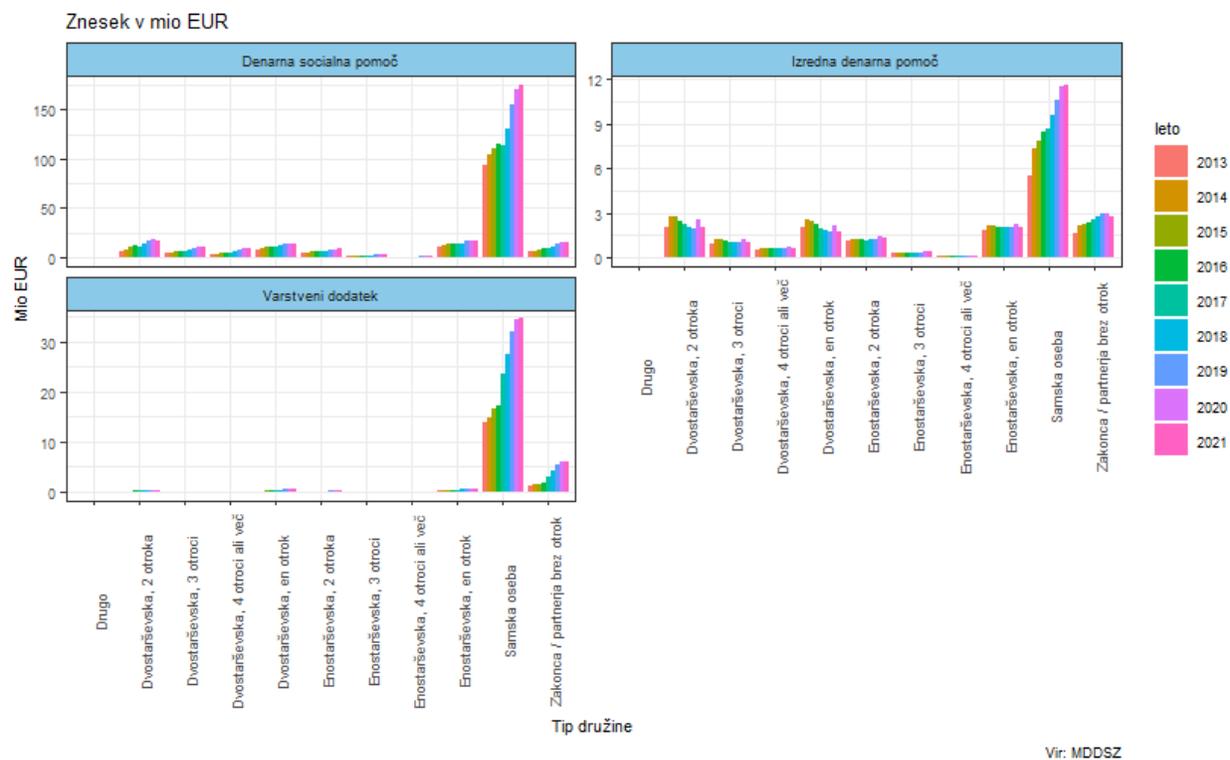
Slika 13 Letni podatki glede na dohodkovni razred; otroški dodatek, državna štipendija in subvencija vrtca

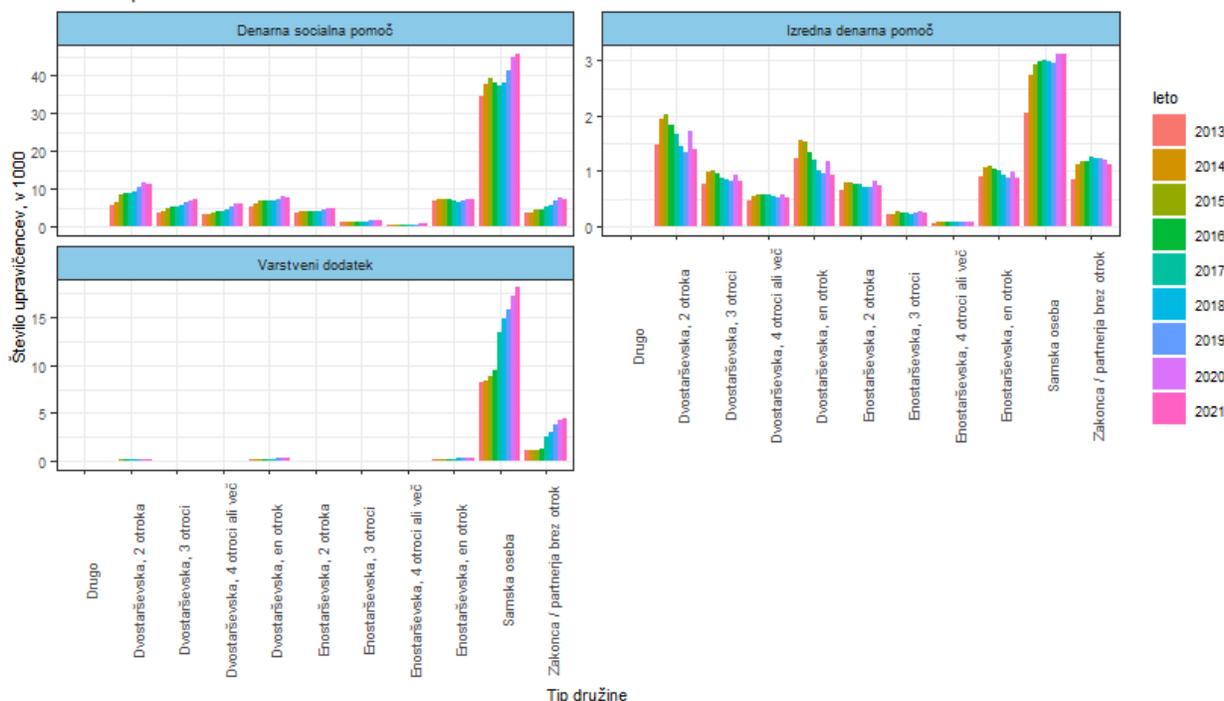

Opomba: Pri pravicah otroškem dodatku in državni štipendiji je število upravičencev izračunano kot mesečno povprečje. Pri subvenciji vrtca in otroškem dodatku je prikazano število otrok.

Slika 14 Letni podatki glede na tip družine; denarna socialna pomoč, izredna denarna socialna pomoč in varstveni dodatek

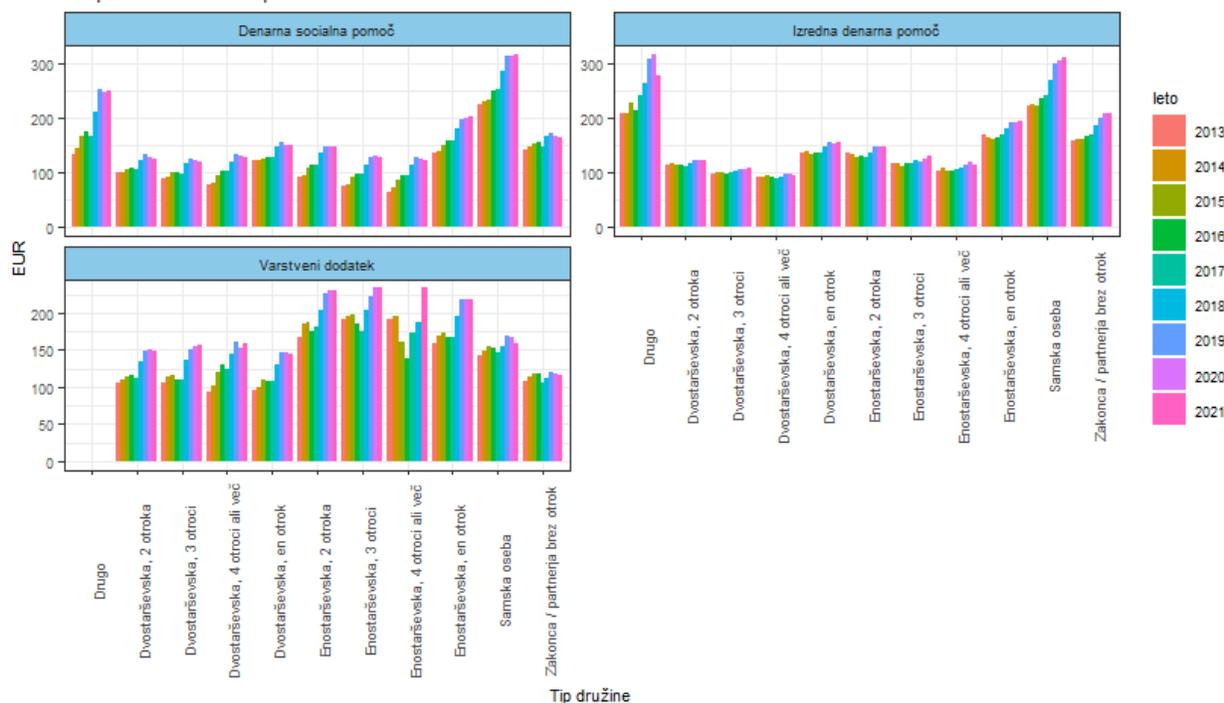

Število upravičencev

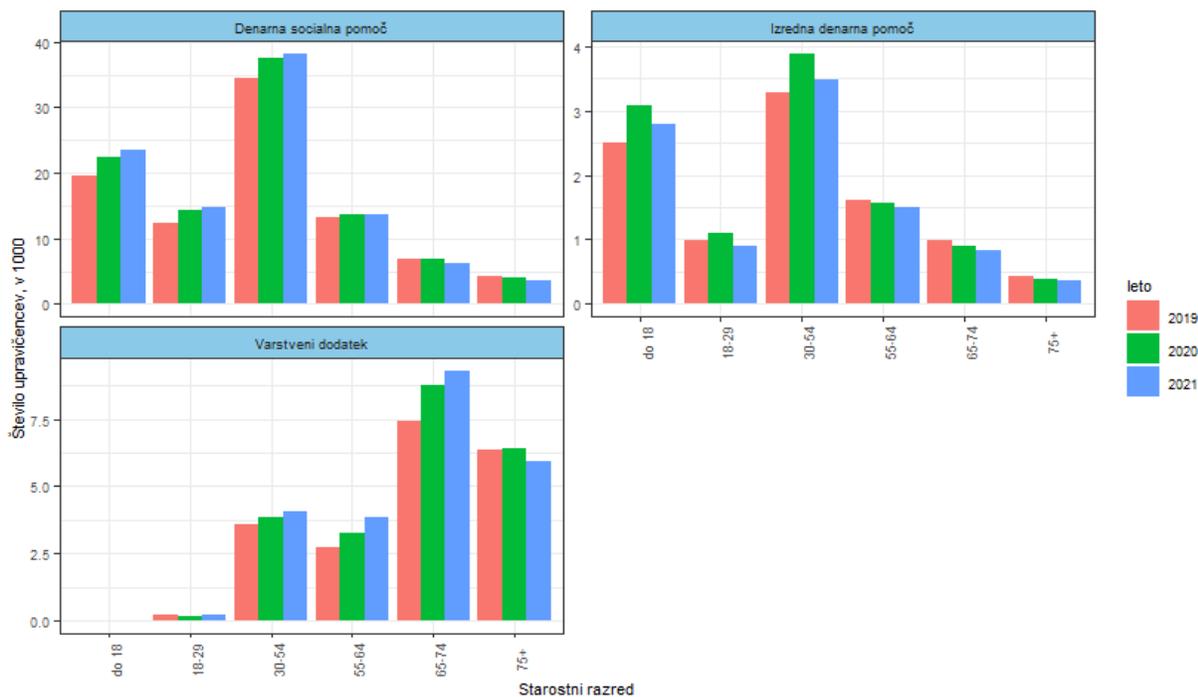
Vir: MDDSZ.

Povprečni znesek na upravičenca

Vir: MDDSZ.

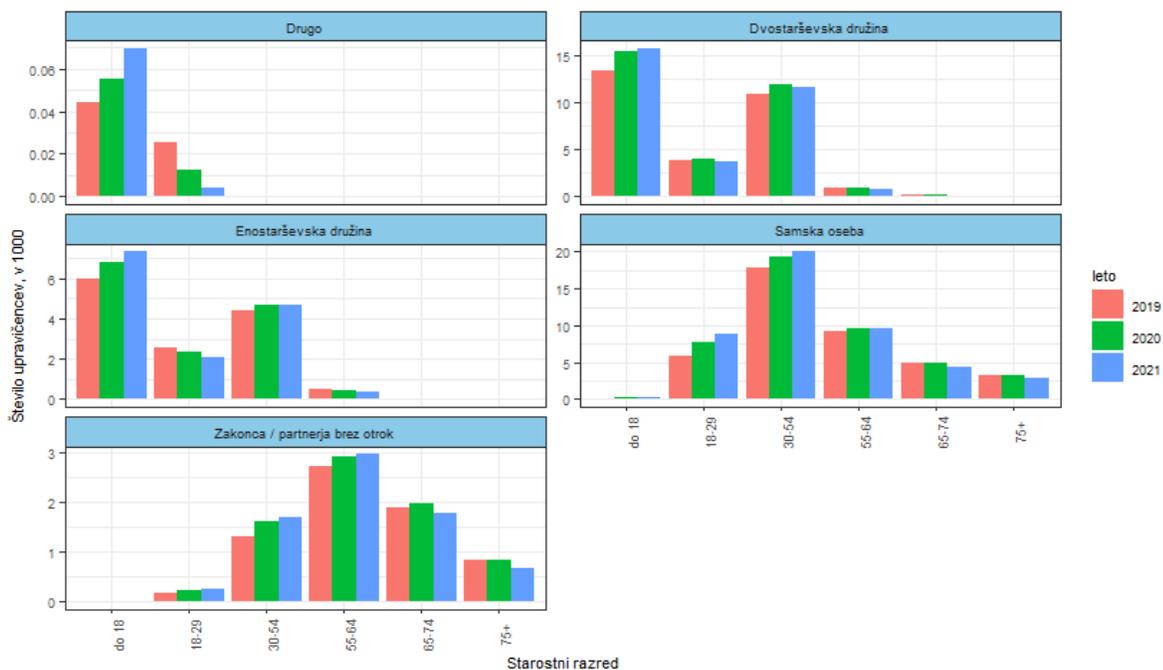
Slika 15 Število upravičencev do pravic glede na starost upravičenca; denarna socialna pomoč, izredna denarna socialna pomoč in varstveni dodatek

Vir: MDDSZ

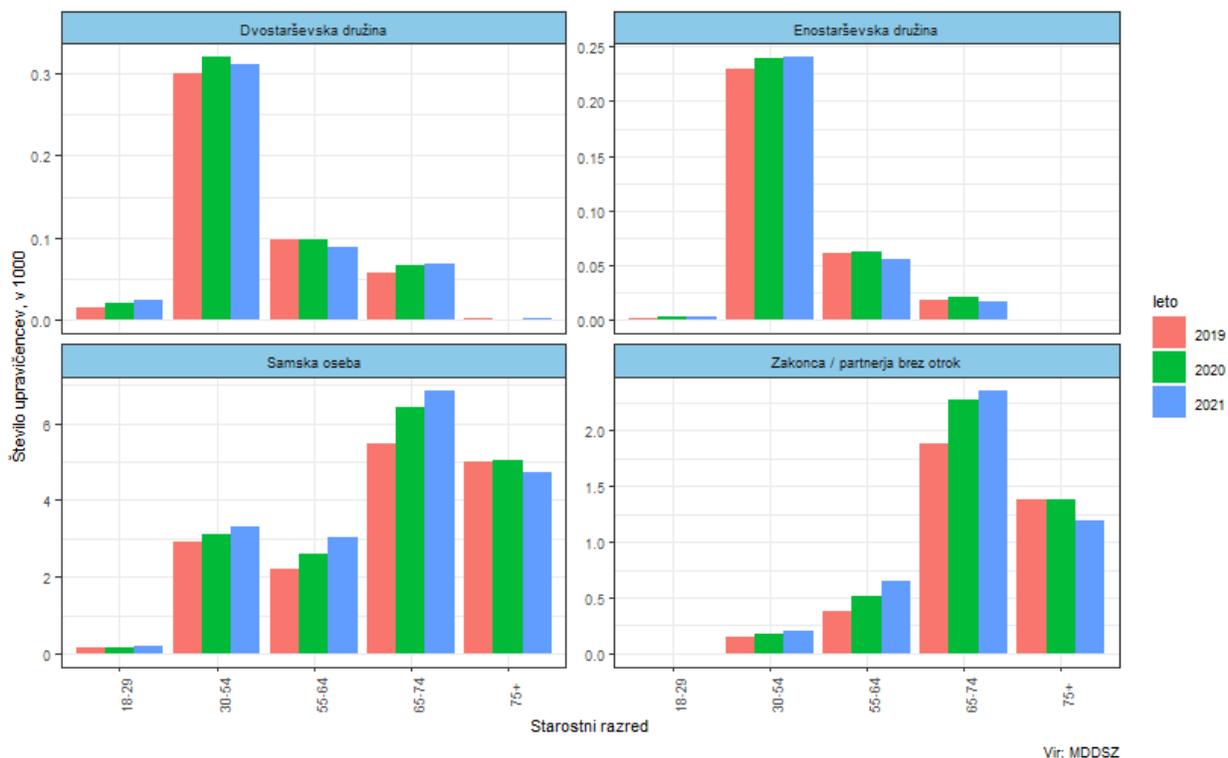
Slika 16 Število upravičencev do pravic glede na starost upravičenca in tip družine

Denarna socialna pomoč

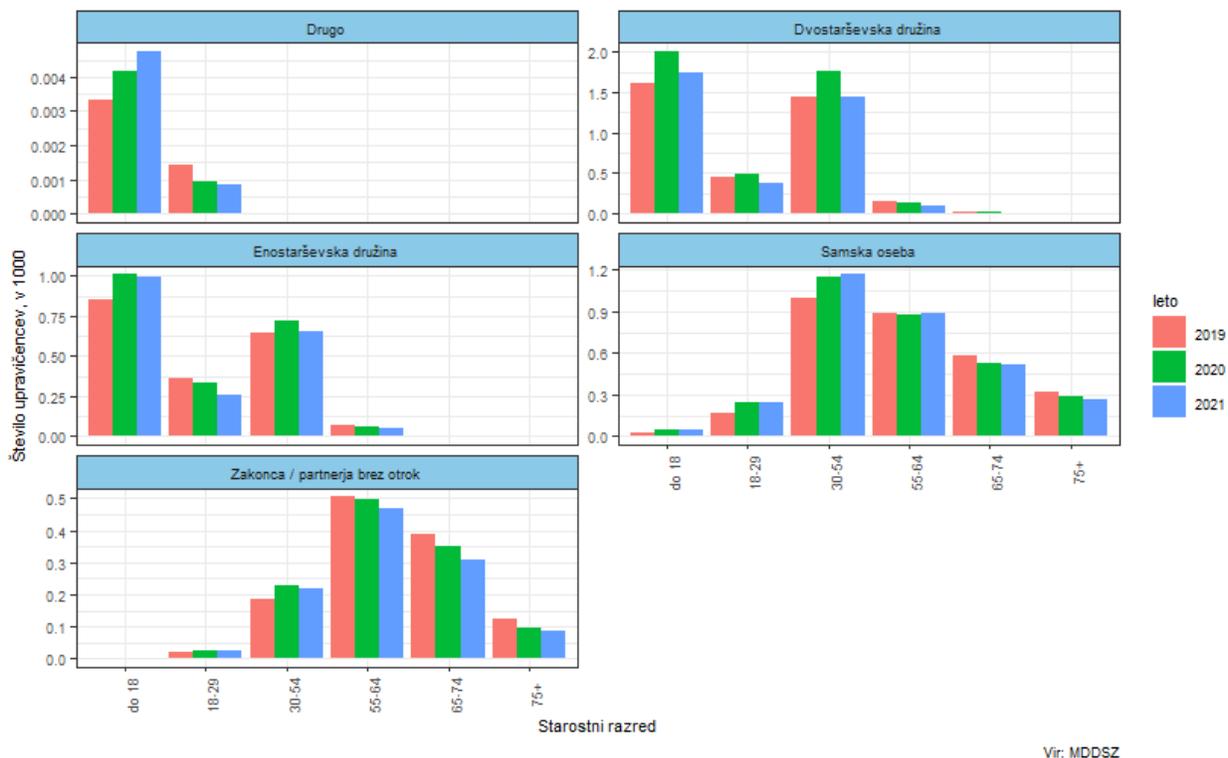

Vir: MDDSZ

Varstveni dodatek

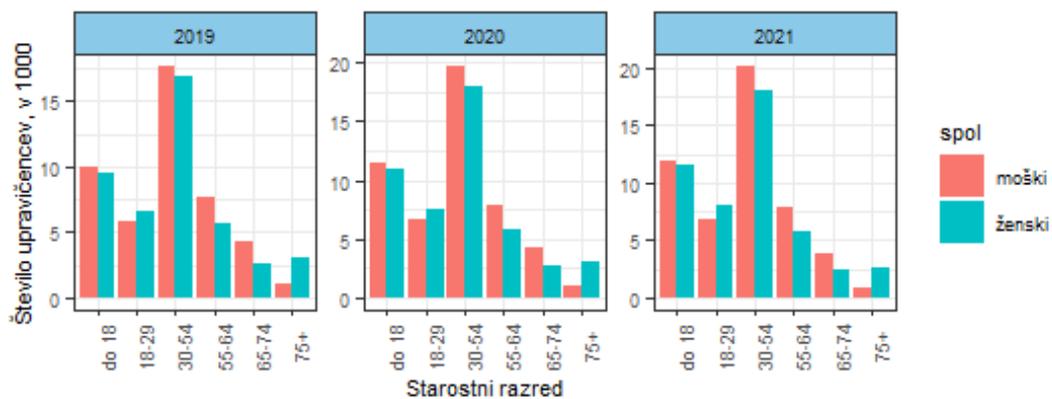

Izredna denarna socialna pomoč

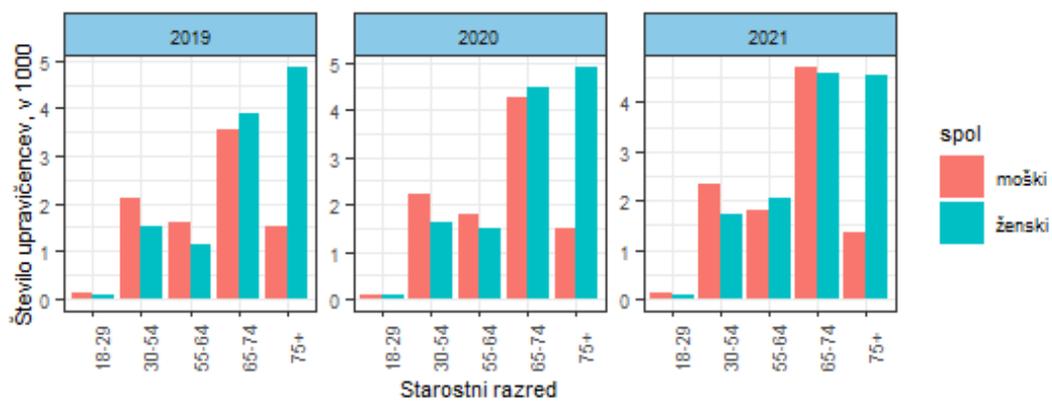

Slika 17 Število upravičencev do pravic glede na starost in spol upravičenca

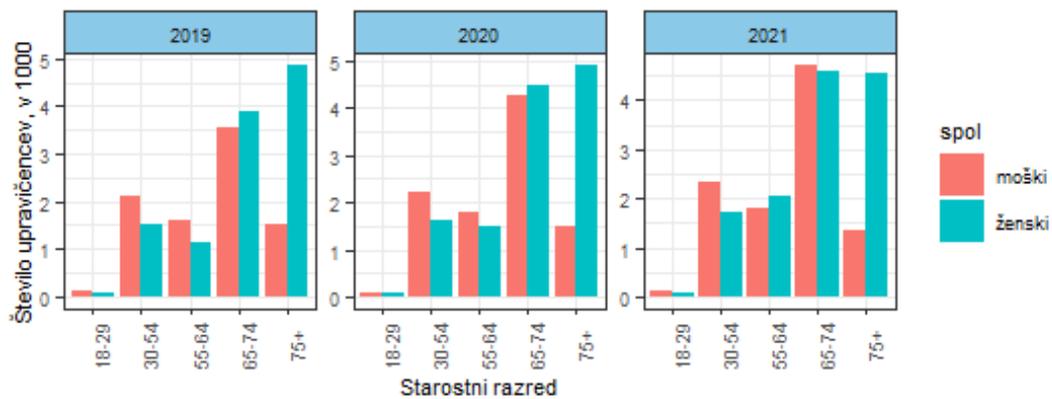
Denarna socialna pomoč

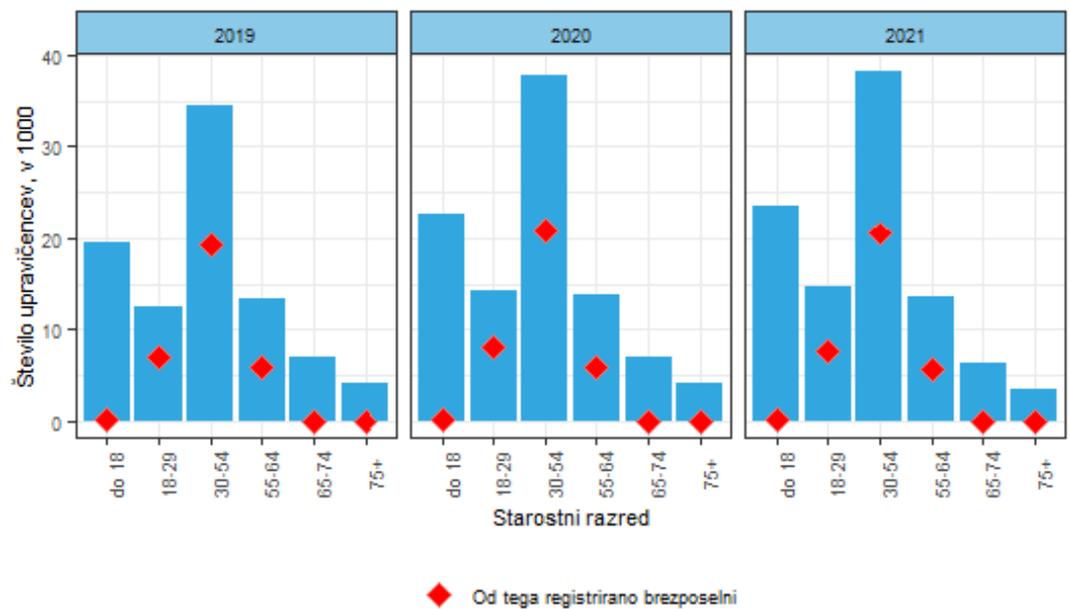
Varstveni dodatek

Izredna denarna socialna pomoč

Slika 18 Število upravičencev do denarne socialne pomoči po starostnih razredih in od tega upravičenci, ki so registrirano brezposelni

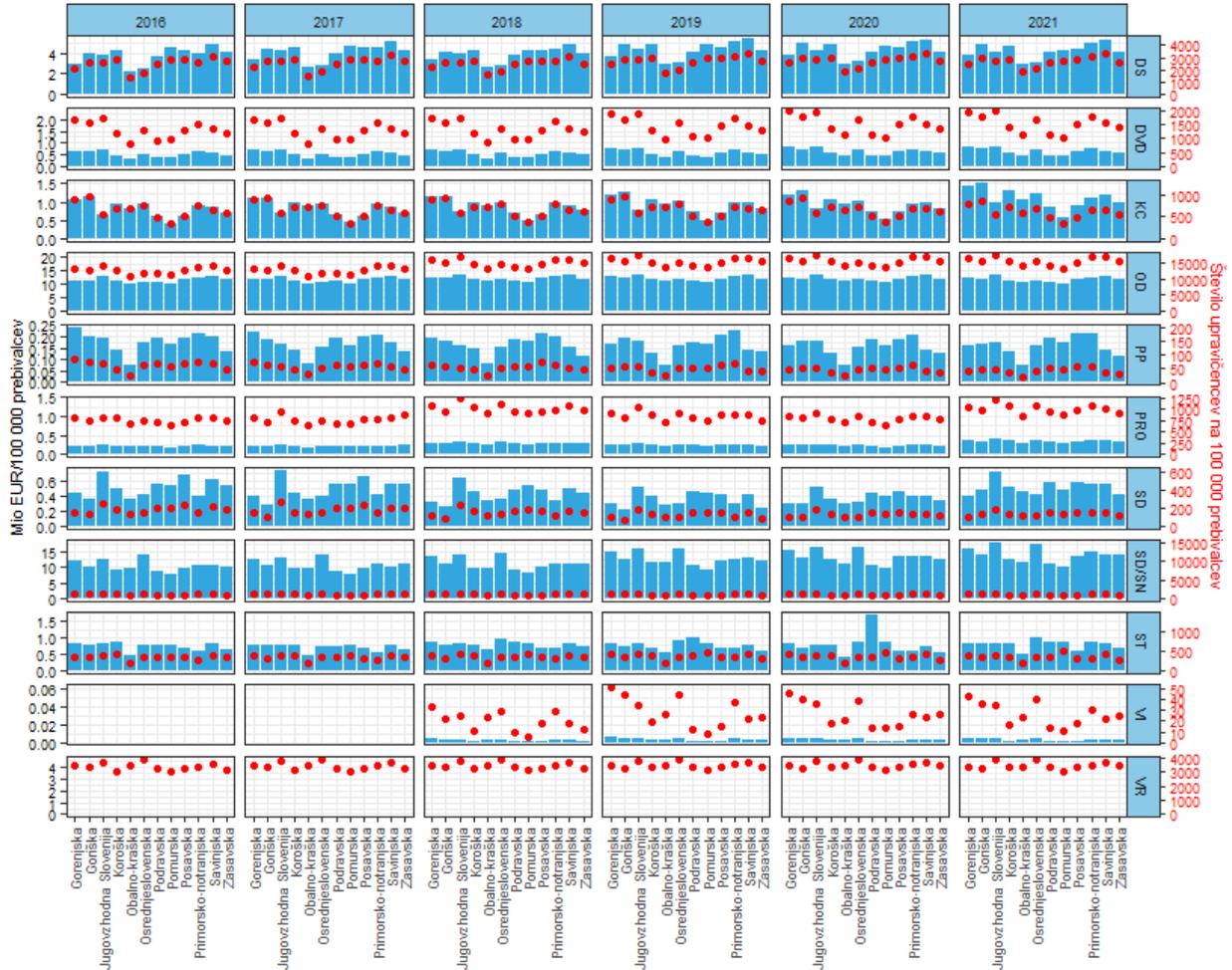

Vir: MDDSZ, ZRSZ

Letni podatki na prebivalca

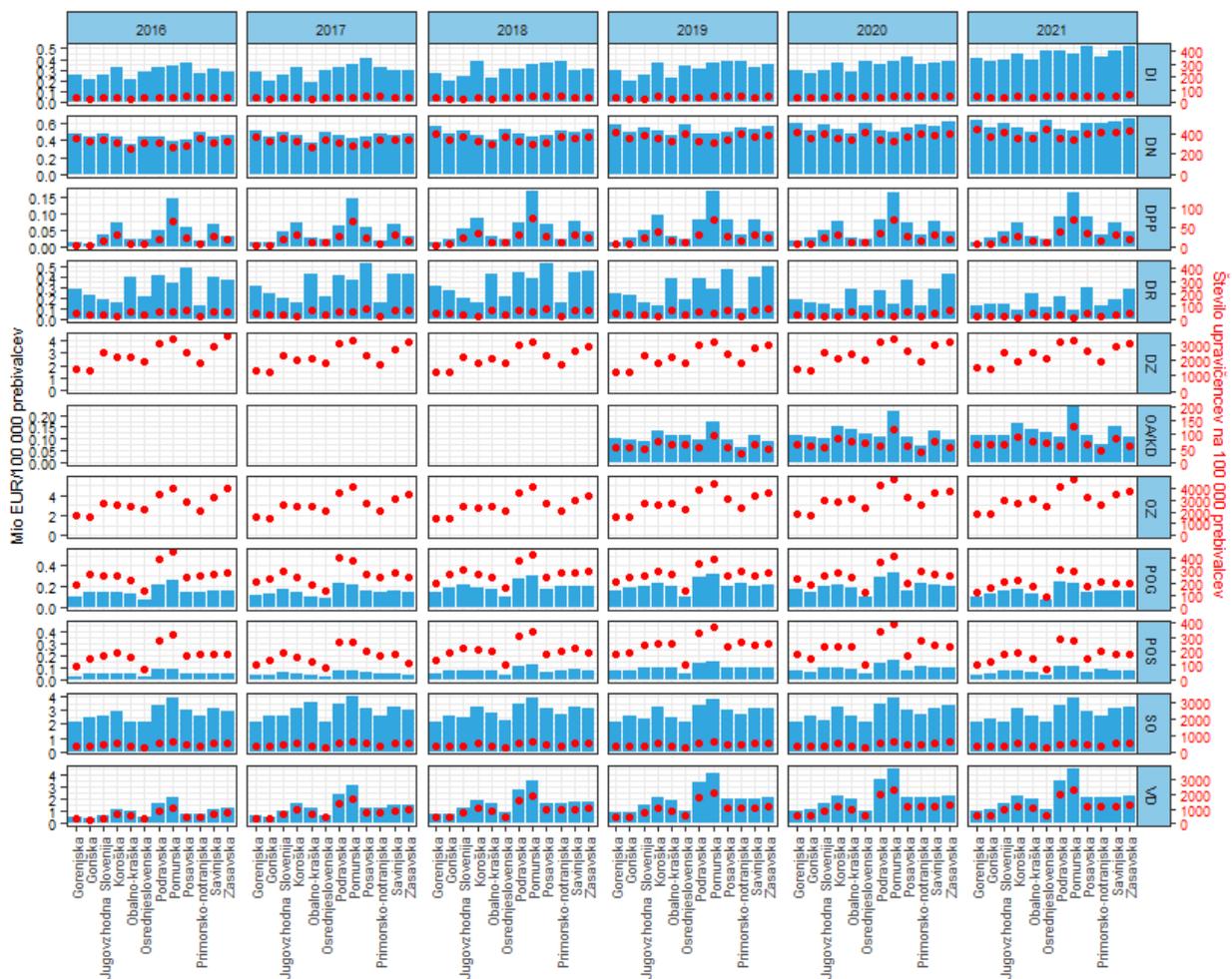
Slika 19 Letni podatki po pravicah in statističnih regijah glede na 100.000 prebivalcev

Blaginja

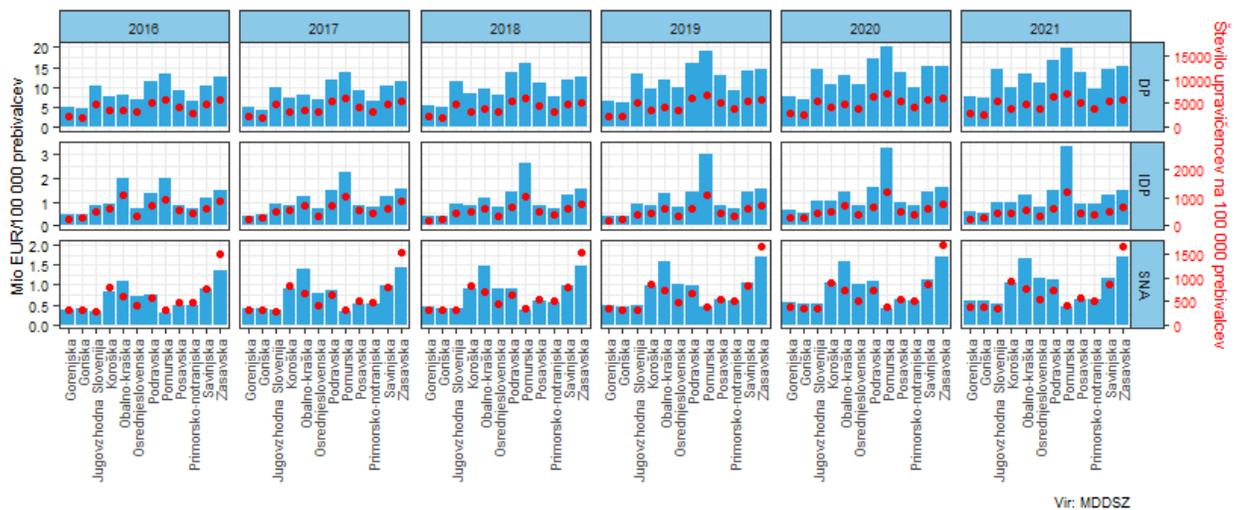

Vir: MDDSZ

Solidarnost

Ublažitev šokov

Starševski dopusti in nadomestila

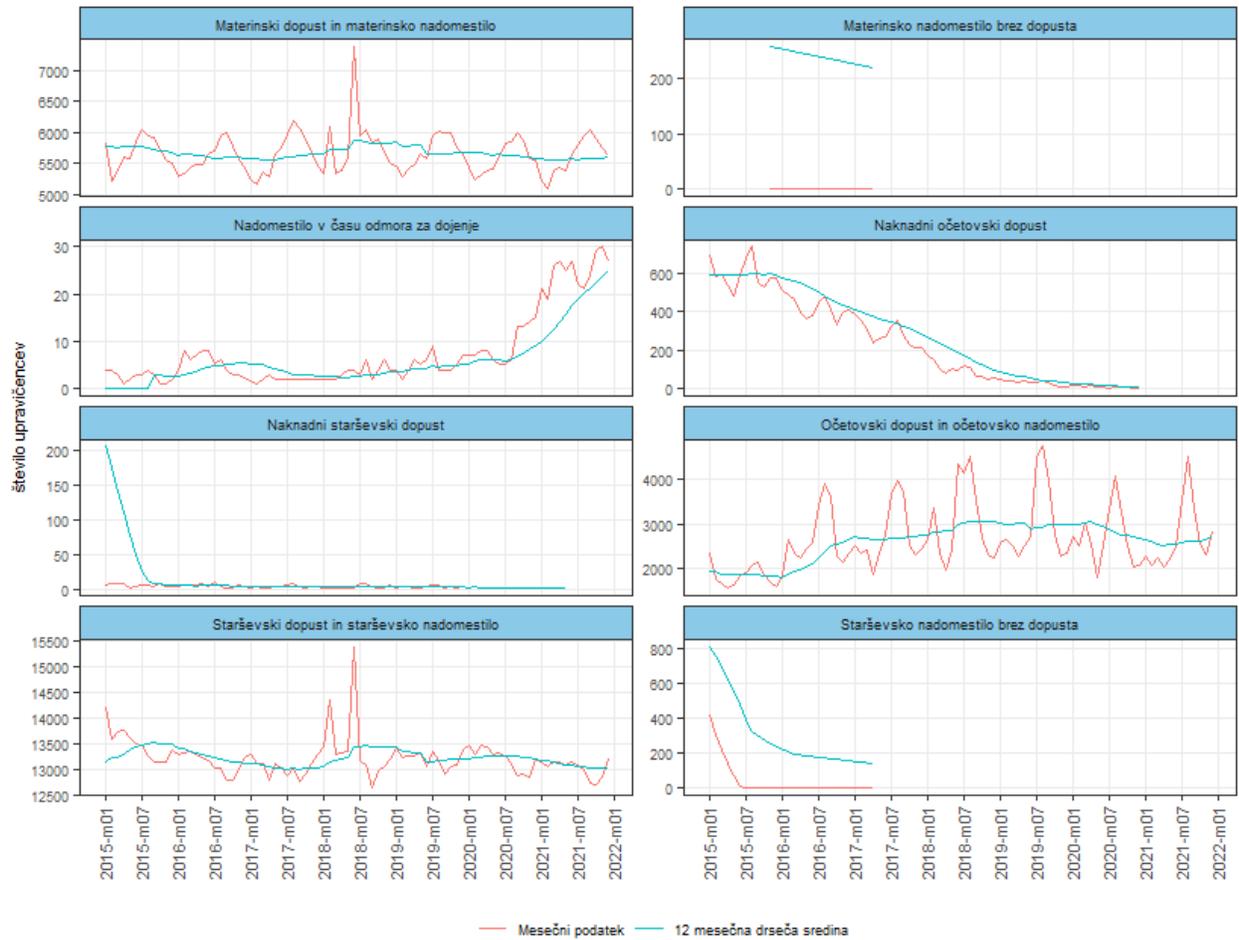
Tabela 4 Povprečni mesečni znesek na upravičenca v letu 2021 do starševskih nadomestil po pravicah

Pravica	Znesek/upravičenca (EUR)	Medletna rast (%)
Starševski dopust in starševsko nadomestilo	1.304,8	6,0
Materinski dopust in materinsko nadomestilo	1.213,8	9,7
Očetovski dopust in očetovsko nadomestilo	725,1	3,6
Naknadni starševski dopust	318,0	-28,9
Nadomestilo v času odmora za dojenje	168,1	11,8

Vir: MDDSZ

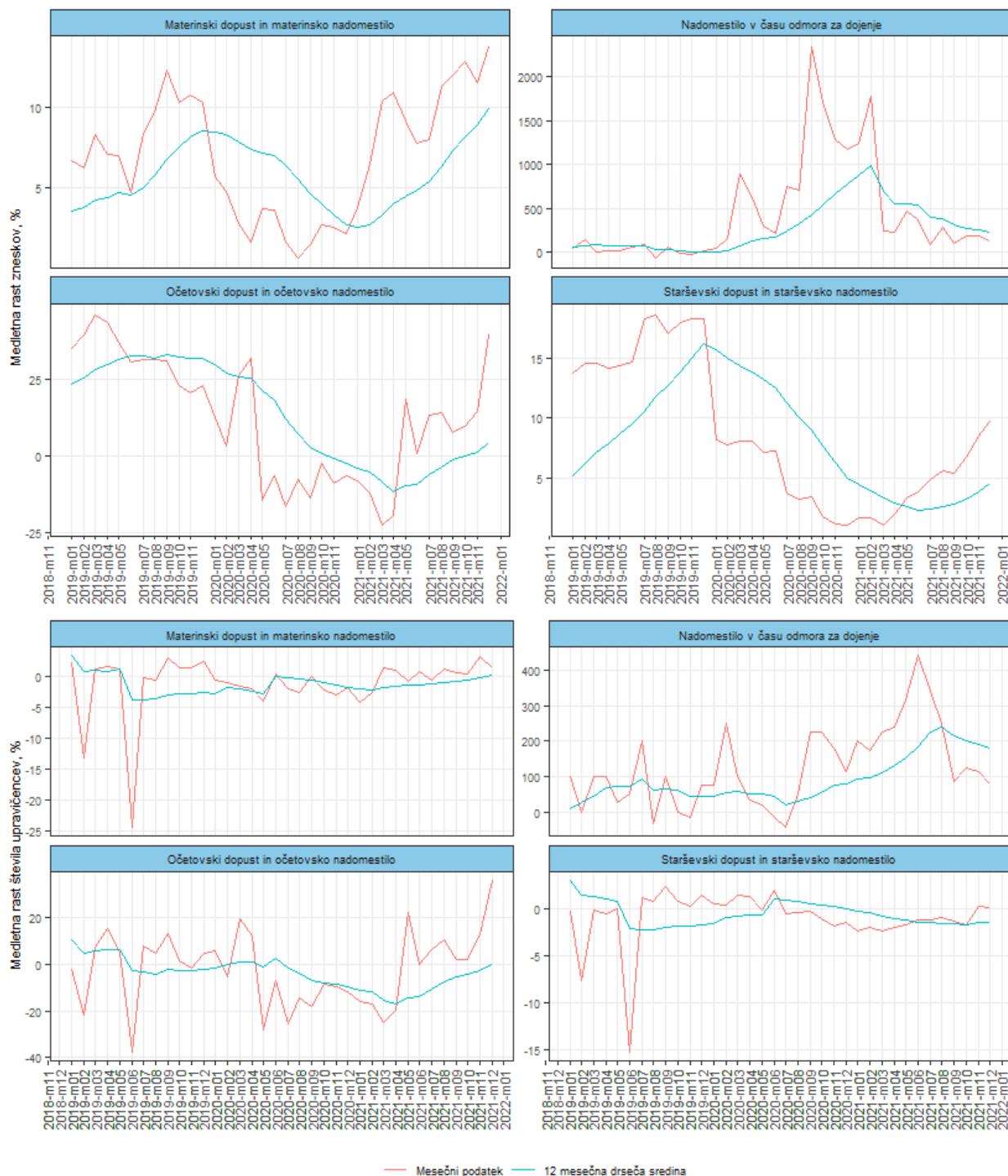
Slika 20 Mesečna dinamika transferjev starševskih nadomestil, zneski in število upravičencev

Vir: MDDSZ

Slika 21 Medletne rasti zneskov in števila upravičencev do starševskih nadomestil po pravicah

Vir: MDDSZ

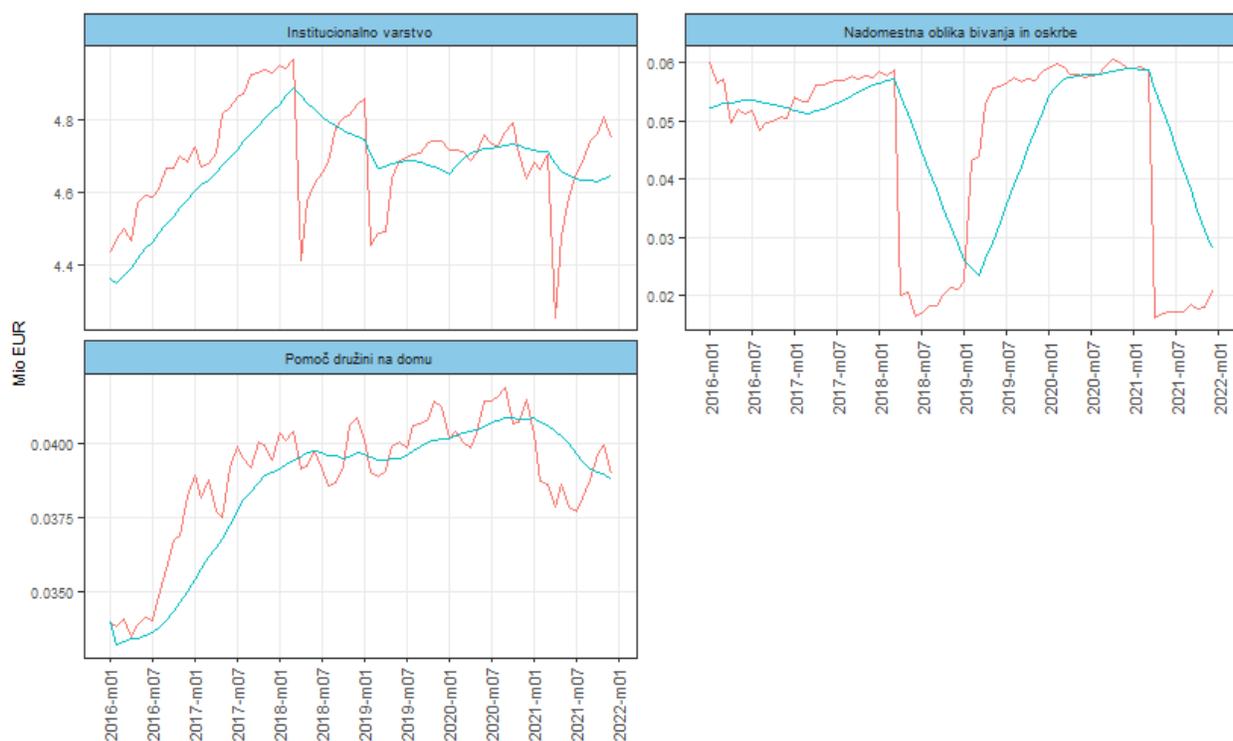
Oprostitve plačil socialno varstvenih storitev

Tabela 5 Povprečni mesečni znesek na upravičenca v letu 2021 do oprostitve plačil socialno varstvenih storitev po pravicah

Pravica	Znesek/upravičenca (EUR)	Medletna rast (%)
Institucionalno varstvo	614,6	3,3
Nadomestna oblika bivanja in oskrbe	363,0	-39,8
Pomoč družini na domu	92,8	-1,6

Vir: MDDSZ

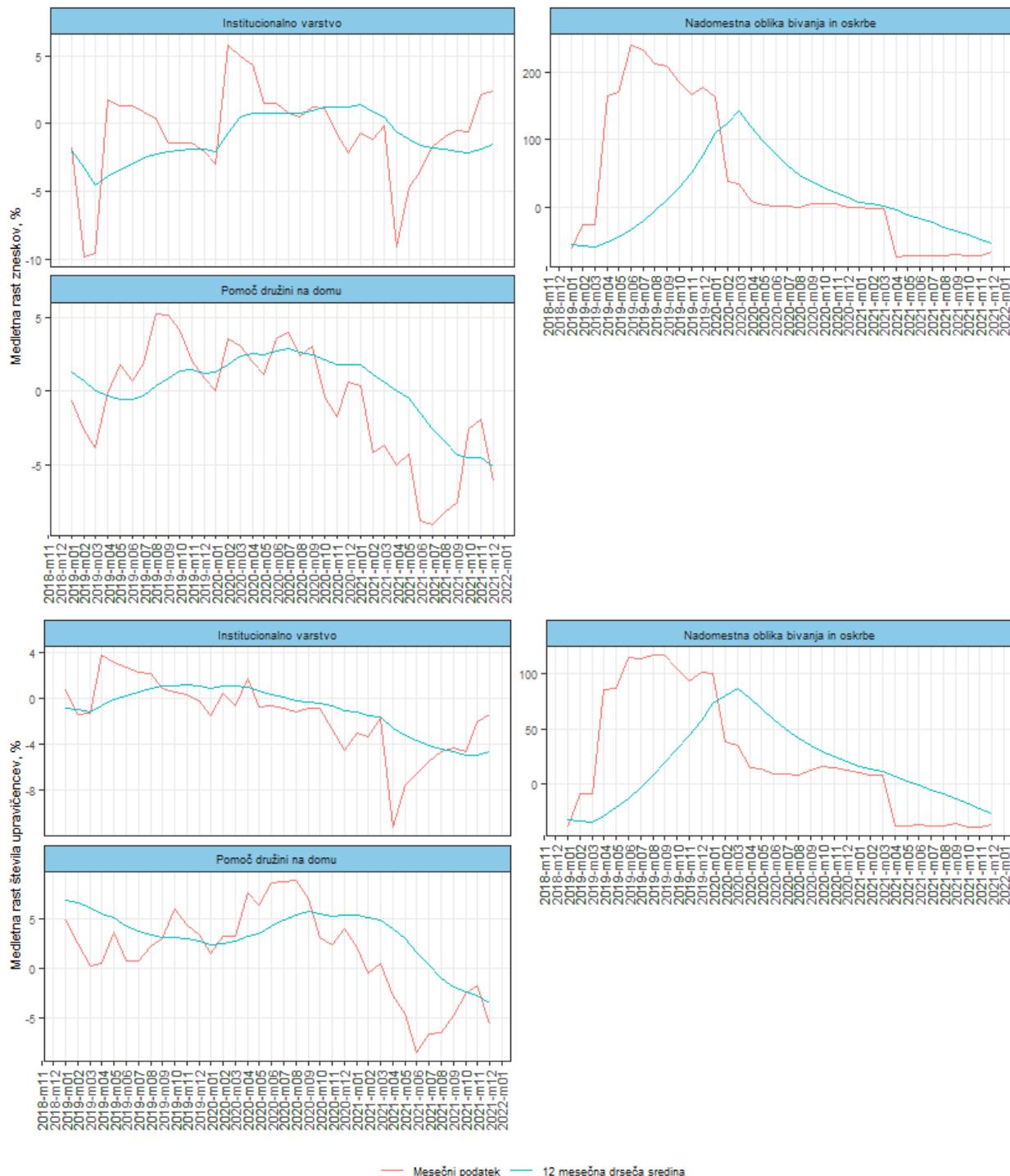
Slika 22 Mesečna dinamika oprostitve plačil socialno varstvenih storitev po pravicah, zneski in število upravičencev

Vir: MDDSZ

Slika 23 Medletne rasti zneskov in števila upravičencev do oprostitev plačil socialno varstvenih storitev po pravicah

Vir: MDDSZ

Opis pravic

Tabela 12 Klasifikacija pravic glede na funkcijo, vsebino in način prejemanja

Funkcija	Šifra	Pravica	Vsebina	Vsebina.podrobno	Način.prejemanja	Klasifikacija
Blaginja						
	DVD	Dodatek za veliko družino	Pravice in prejemki družine	Pravice velikih družin	prejemek	Družine in otroci
	DS	Državna štipendija	Socialno varstvo	Izobraževanje	prejemek	Druge oblike socialne izključenosti
	KC	Krajši delovni čas	Pravice in prejemki družine	Pravice ob rojstvu otroka	pravica iz zavarovanja	Družine in otroci
	OD	Otroški dodatek	Pravice in prejemki družine	Otroški dodatek	prejemek	Družine in otroci
	PP	Plačilo prispevkov (4 ali več otrok)	Pravice in prejemki družine	Pravice velikih družin	pravica iz zavarovanja	Družine in otroci
	PRO	Pomoč ob rojstvu otroka	Pravice in prejemki družine	Pravice ob rojstvu otroka	prejemek	Družine in otroci
	RE	Rejnine	Pravice in prejemki družine	Pravice in prejemki za otroke, ki potrebujejo oskrbo in vzgojo v drugi družini	storitev	Družine in otroci
	SD	Starševski dodatek	Pravice in prejemki družine	Pravice ob rojstvu otroka	prejemek	Družine in otroci
	SD/SN	Starševski dopusti in nadomestila	Pravice in prejemki družine	Pravice ob rojstvu otroka	pravica iz zavarovanja	Družine in otroci
	VR	Subvencija vrtca	Pravice in prejemki družine	Subvencija vrtca	subvencija	Družine in otroci
	ST	Štipendije sklada	Pravice in prejemki družine	Izobraževanje	prejemek	Izobraževanje
	VI	Vinjete	Pravice in prejemki družine	Pravice velikih družin in invalidov	prejemek	Družine in otroci
Solidarnost						
	DI	Delno plačilo za izgubljeni dohodek	Pravice in prejemki družine	Pravice za otroke, ki potrebujejo posebno nego	pravica iz zavarovanja	Bolezen in invalidnost
	DN	Dodatek za nego otroka	Pravice in prejemki družine	Pravice za otroke, ki potrebujejo posebno nego	prejemek	Družine in otroci

Funkcija	Šifra	Pravica	Vsebina	Vsebina.podrobno	Način.prejemanja	Klasifikacija
	DPP	Dodatek za pomoč in postrežbo	Socialno varstvo	Dodatek za pomoč in postrežbo	prejemek	Bolezen in invalidnost
	DR	Družinski pomočnik	Socialno varstvo	Družinski pomočnik	storitev	Bolezen in invalidnost
	SO	Oprostitve plačila socialno varstvenih storitev	Socialno varstvo	Oprostitve plačila socialno varstvenih storitev	subvencija	Druge oblike socialne izključenosti
	OA	Osebna asistenca	Socialno varstvo	Osebna asistenca	storitev	Bolezen in invalidnost
	OA/KD	Osebna asistenca/komunikacijski dodatek	Socialno varstvo	Osebna asistenca	storitev	Bolezen in invalidnost
	POG	Pogrebne	Socialno varstvo	Pogrebne	prejemek	Preživeli družinski člani
	POS	Posmrtnine	Socialno varstvo	Posmrtnine	prejemek	Preživeli družinski člani
	OZ	Pravica do kritja polne vrednosti zdravstvenih storitev	Socialno varstvo	Zdravstveno varstvo	subvencija	Bolezen in invalidnost
	DZ	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	Socialno varstvo	Zdravstveno varstvo	subvencija	Bolezen in invalidnost
	VD	Varstveni dodatek	Socialno varstvo	Varstveni dodatek	prejemek	Druge oblike socialne izključenosti
Ublažitev šokov						
	DP	Denarna socialna pomoč	Socialno varstvo	Denarna socialna pomoč	prejemek	Druge oblike socialne izključenosti
	IDP	Izredna denarna pomoč	Socialno varstvo	Izredna denarna pomoč	prejemek	Druge oblike socialne izključenosti
	SNA	Subvencija najemnine	Socialno varstvo	Subvencija najemnine	subvencija	Druge oblike socialne izključenosti

Vir: MDDSZ

Denarna socialna pomoč je socialno varstveni prejemek, do katerega so upravičene osebe, ki si zase in za svoje družinske člane iz upravičenih razlogov ne morejo zagotoviti minimalnega dohodka za preživetje.

Varstveni dodatek je socialno varstven prejemek, do katerega so upravičene osebe, ki so oz. bi lahko bile upravičene do denarne socialne pomoči in so trajno nezaposljive, trajno nezmožne za delo ali nezaposlene starejše od 63/65 let.

Izredna denarna socialna pomoč je namenjena kritju izrednih stroškov, ki so vezani na preživetje in jih z lastnim dohodkom ali lastnim dohodkom družine ni mogoče pokriti. Namenjena je tudi v primeru, če se oseba

ali družina iz razlogov, na katere ni imela vpliva, znajde v položaju materialne ogroženosti. Dodeli se v obliki enkratnega zneska ali za obdobje od 3 do 6 mesecev.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje je pravica do katere so upravičeni upravičenci do delne denarne socialne pomoči, ki niso zaposleni.

Pravica do kritja polne vrednosti zdravstvenih storitev je pravica do katere so upravičeni upravičenci do delne denarne socialne pomoči, ne glede na status aktivnosti.

Dodatek za pomoč in postrežbo ni samostojna pravica. Upravičencu do denarne socialne pomoči oz. varstvenega dodatka, ki mu je zaradi starosti, bolezni ali invalidnosti za opravljanje osnovnih življenjskih potreb nujna pomoč druge osebe in ne prejema dodatka za tujo nego in pomoč po drugih predpisih, se denarna socialna pomoč poveča za dodatek za pomoč in postrežbo. V poročilu dodatek za pomoč in postrežbo prikazujemo ločeno od osnovnih pravic, denarne socialne pomoči ali varstvenega dodatka.

Otroški dodatek je denarni prejemek, s katerim se staršem zagotovi sredstva za preživljanje, vzgojo in izobraževanje otroka.

Dodatek za veliko družino je družinski letni prejemek, namenjen družini s tremi ali več otroci.

Državna štipendija je namenjena dijakom in študentom, ki se izobražujejo in izhajajo iz socialno šibkejših družin.

Pravica do plačila pogrebne je posebna oblika izredne denarne socialne pomoči kot pomoč pri kritju stroškov pogreba.

Pravica do plačila posmrtnine je posebna oblika izredne denarne socialne pomoči po smrti družinskega člana.

Rejnine Rejnik je za otroka v rejništvu upravičen do mesečne rejnine, ki zajema oskrbnino in plačilo dela. Rejnikom, ki opravljajo rejniško dejavnost kot poklic, se poleg rejnine zagotovi tudi plačilo prispevkov za socialno varnost.

Dodatek za nego otroka je denarni dodatek za otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo.

Starševski dodatek je denarna pomoč staršem, kadar po rojstvu otroka niso upravičeni do nadomestil po ZSDP.

Pomoč ob rojstvu otroka je enkratni denarni prejemek, namenjen nakupu opreme za otroka. Pred ZSDP-1 se je namesto denarnega prejemka lahko zagotovila oprema v obliki zavitka.

Krajši delovni čas je pravica do dela s krajšim delovnim časom enega od staršev, ki otroka dejansko neguje in varuje.

Plačilo prispevkov v primeru štirih ali več otrok je pravica, ki jo lahko uveljavlja eden od staršev, ki zapusti trg dela zaradi nege in varstva štirih ali več otrok. V tem času ima pravico do plačila prispevkov za socialno varnost od minimalne plače do končanega prvega razreda osnovne šole najmlajšega otroka.

Delno plačilo za izgubljeni dohodek je osebni prejemek vlagatelja v višini polnega ali sorazmernega dela minimalne plače, ki izhaja iz zavarovanja za starševsko varstvo in je vezan na plačilo prispevkov za starševsko varstvo. Do pravice delnega plačila za izgubljeni dohodek je vlagatelj upravičen na podlagi pozitivnega mnenja zdravniške komisije o težki telesni ali duševni okvari oziroma motnji otroka.

Osebna asistenca je zbir storitev, ki ljudem, ki v vsakdanjem življenju potrebujejo pomoč drugega, omogoča neodvisno in bolj kakovostno življenje. Do osebne asistencije je ne glede na njegov oz. njen dohodek in premoženje upravičen vlagatelj, ki: (i) zaradi invalidnosti potrebuje pomoč pri opravljanju aktivnosti, vezanih na samostojno osebno in družinsko življenje, vključevanje v okolje, izobraževanje in zaposlitev; (ii) je državljan RS s stalnim bivališčem v Republiki Sloveniji ali tujec, ki ima stalno prebivališče v RS; (iii) je star od 18 do 65 let; (iv) živi ali bi želel živeti v samostojnem ali skupnem gospodinjstvu zunaj celodnevne institucionalne oskrbe in (v) potrebuje pomoč najmanj 30 ur tedensko.

Komunikacijski dodatek je pravica, ki se lahko dodeli gluhi, slepi ali gluhoslepi osebi, ki izmed storitev osebne asistencije potrebuje zgolj pomoč pri komunikaciji in spremstvu.

Starševsko nadomestilo in starševski dopust izhajata iz zavarovanja za starševsko varstvo in sta vezana na plačilo prispevkov za starševsko varstvo. Sklop SN/SD zajema različne vrste nadomestil in dopustov, ki sovpadajo z istoimenskimi moduli, vsem pa je skupno, da je to pravica do odsotnosti z dela zaradi poroda oziroma nege in varstva otroka tiste osebe, ki otroka dejansko neguje in varuje, in pravica te osebe do pripadajočega nadomestila.

- **Materinski dopust in nadomestilo** (nekdaj “porodniški dopust in nadomestilo”)
- **Materinski dopust brez nadomestila** (nekdaj “porodniško nadomestilo brez dopusta”)
- **Starševski dopust in nadomestilo** (nekdaj “dopust in nadomestilo za nego in varstvo otroka”)
- **Starševsko nadomestilo brez dopusta** (nekdaj “nadomestilo za nego in varstvo otroka brez dopusta”)
- **Naknadni starševski dopust in nadomestilo** (nekdaj “naknadni dopust in nadomestilo za nego in varstvo otroka”)
- **Naknadno starševsko nadomestilo brez dopusta** (nekdaj “naknadno nadomestilo za nego in varstvo otroka brez dopusta”)
- **Očetovski dopust in nadomestilo ter očetovsko nadomestilo brez dopusta**
- **Očetovski dopust in nadomestilo za posvojitelje ter očetovsko nadomestilo brez dopusta za posvojitelje**
- **Starševski dopust in nadomestilo za posvojitelje** (nekdaj “posvojiteljski dopust in nadomestilo”) ter **starševsko nadomestilo za posvojitelje brez dopusta** (nekdaj “posvojiteljsko nadomestilo brez dopusta”)
- **Nadomestilo/plačilo prispevkov v času odmora za dojenje**

Oprostitev plačila socialno varstvenih storitev. Upravičenci in njihovi zavezanici so dolžni plačati storitev institucionalnega varstva. Le ti so lahko delno ali v celotni oproščeni plačila storitev v skladu z merili za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev. Višina oprostitve in prispevkov k plačilu socialno varstvene storitve se določi na podlagi materialnega stanja vlagatelja.

Oprostitev upravičenca se določi kot razlika med vrednostjo storitve in njegovim prispevkom, oprostitev zavezanca pa kot razlika med višino oprostitve upravičenca in prispevkom zavezanca v skladu z Zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Pravice iz tega sklopa obsegajo:

- **Institucionalno varstvo**
- **Pomoč družini na domu**
- **Nadomestna oblika bivanja ali oskrbe** zunaj mreže javne službe za upravičence do institucionalnega varstva

Družinski pomočnik. invalidni osebi zagotavlja oskrbo v domačem okolju, namesto celodnevnega institucionalnega varstva. Družinski pomočnik ima pravico do delnega plačila za izgubljeni dohodek ali do sorazmernega dela plačila za izgubljeni dohodek, če poleg opravljanja nalog družinskega pomočnika ostaja v delovnem razmerju s krajšim delovnim časom od polnega.

Subvencija vrtca. Višina plačila vrtca se ugotavlja glede na povprečni mesečni dohodek na osebo in se določi v odstotku od cene programa za vrtec in na podlagi uvrstitve v dohodkovni razred.

Štipendije sklada:

- **Zoisova štipendija** je namenjena najboljšim dijakom in študentom kot spodbuda za doseganje izjemnih dosežkov in s tem ustvarjanje dodane vrednosti na področju znanja, raziskovanja in razvojne dejavnosti.
- **Štipendija za deficitarne poklice** je namenjena spodbujanju mladih za vpis v izobraževalne programe za poklice, ki so prepoznani kot deficitarni.
- **Štipendije Ad futura** so namenjene spodbujanju mednarodne mobilnosti dijakov, študentov in strokovnjakov.
- **Štipendija za Slovence v zamejstvu in po svetu** je namenjena pripadnikom avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah za študij v tujini.
- **Sofinanciranje znanstvenoraziskovalne mobilnosti** je namenjeno usposabljanju raziskovalcev v tujini ter za znanstveno raziskovanje tujcev v Sloveniji.

Vir: MDDSZ